

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

AMERIKOS Valstybės Departamente įvyko žymių pasikeitimų. Valstybės Sekretoriaus Padėjėjo Welles vieton paskirtas Lend-Lease administratorius Stettinius. Ambasadorių Maskvon, vietoje Adm. Standley, paskirta p. Harriman, kuris vedė Lend-Lease reikalus Londone. Abu jie, sakoma, Rusams priimtini kaip geri draugai. Abu liberalinio tipo žymūs Amerikos pramonininkai. Harriman jau syki buvo Maskvoje.

Dirva tada ragino Amerikos Lietuvius pasimatyti su juo ir pasikalbėti Lietuvos reikalais. Bet to niekas nepadarė. Niekas nežino nei vieno jų pažiūrų į Pabaltijo valstybių laisvę, tik spaudoje buvo keletas pranešimų kad jų viršininkas, p. Hull, Rusijai ruošiasi pasiūlyti bendradarbiavimą taikai ateityje saugoti, jei Rusija atsisakys nuo savo imperialistinių tikslų toje mažųjų tautų juostelėje kuri tarp Rusijos ir Vokietijos guli ir kurią daugiau kaip dešimt tautų, su 200 milijonų žmonių, sudaro.

Didžiausias nerimo šaltinis tai Amerikos Senatas, kuris atsisako savo nuomonės pareikšti apie Amerikos busimą rolę pasaulyje. O be Senato, kaip žinoma, joks Amerikos Prezidentas, ir joks Valstybės Departamentas jokių sutarčių ar pažadų negali kitoms valstybėms daryti.

CATHOLIC WORLD žurnalas sako: "Didelės tautos nepaiso mažų. Kitais žodžiais tariant, kada didelė tauta pasakoją patikrinsianti kuriai mažesnei tautai žemių neliečiamybę, tas reikią jai tik tada tai patikrins kada jai pačiai bus tas naudinga. Štai kodėl mes, kurie norime žinoti kur link einame, nuolatos klausiamės kes bus su Latvija, Estija, Suomija ir Lietuva? Bet atsakome vieton mums prikišama: 'Kam tą aikštėn vilkti? Bet mes aikštėn velkame, nes norime žinoti ar pokarinio pasaulio planuotojai rimtai kalba'."

KAIP KADA įdomu pasižiūrėti kas buvo praėityje. Kun. V. Bartuška, savo "Lietuvos Nepriklausomybės Kryžiaus Kelias" (išleista 1937 met.), pasakoją kaip socialistai atsisakė dalyvauti katalikų šaukiamame Lietuvių seime Chicagoje, 1914 metais. Atsisakymą, sako, motivavo tuo "kad tarp mūsų ir klerikalų nėra bendrų reikalų nei Amerikoje, nei Lietuvoje". Socialistų organas, Naujienos, Kun. Bartuška pasakoją, puldinėjo religiją, pašiepėdavo katalikų Bažnyčią, stengėdavo žeminti dvasininkų autoritetą miniose ir skaitė Bažnyčią didžiausiu darbininkų priešu.

ANĄ dieną, Amerikos literatūros savaitinukas, The Saturday Review of Literature, įvardino 87 knygas, kuri rašoma apie pokarinį pasaulį ir jo sutvarkymą. Apie Lietuvą (ar Pabaltijį) nepažymėta nei vienos! Spragą užpildo Lietuvai Vaduoti Sąjunga su Norem'o knyga "Timeless Lithuania". Visi kurie prisidėjo tą knygą išleisti ateityje didžiulius savo parama.

DEL BUSIMOS Amerikos Anglijos-Sovietijos konferencijos rašydamos, New York Times bendradarbis Edwin L. James pažymi Londone ir Washingtono susirupinimą nustatyti kas tikra Stalinas yra:

The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
Columbus, Ohio

National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 41

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO SPALIŲ-OCT. 8, 1943

(28-ti metai :: 28th Year)

Reikalauja Atidaryti Japonijai Antrą Frontą iš Sibiro

Alijantai Slenka Artyn Romos

Protestuojama prieš Atidavimą Rusijai Viso Sviesto

Washington, Spalių 4. — Atstovų Rumų vadai kurie stovi už metimą visų didžiausių Amerikos pastangų Japonijos sumušimui prisidėjo prie sąlyje kylančio reikalavimo kad Rusija atidarytų antrą frontą Sibire prieš Japonus.

Kalbėtojai su nekantrybe išsireiškė apie Maskvos ir Maskvos komunistų reikalavimus kad Suv. Vals-tijos atidarytų antrą frontą Europoje, tuo laiku kai Alijantai plaisina Vokietijos karo produkciją milžiniškais oro atakais ir pergalingai žygiuoja į kontinentą.

Kongreso nariai tikrina, imant dėmesin seną Japonų ir Rusų konfliktą, atidarymas antro fronto prieš Japoniją dabar išeitų pačios Rusijos gerovei, ir pašalintų nuolat grėsiantį iš Japonų pusės užpuolimą Rusijos. Bet Rusija savotiškai išsikačiavimais atsisako duoti Amerikai bazes Sibire karo lėktuvams operuoti prieš Japoniją, neatsižvelgiant į visą milžinišką pagalbą kokią ši šalis Rusijai teikia.

Senate taip pat keliama reikalavimai kad Rusija duotų Amerikai naudotis Sibiro įrengimui ten antro fronto prieš Japoniją. Iš ten būtų galima atakuoti pačią Japoniją ir tuo pagreitinti karo baigimą, išlaikant gyvus daugybę karių kurie turės žūti karius ilgiau tęsiantis.

Vienas kongreso narys pradėjo kelti protestą prieš išvežimą sviesto į kitas šalis, daugiausia Sovietų Rusijon, kuomet sviesto neturi patys Amerikos žmonės.

Sulyg Lend-Lease akto bolševikams gali būti geras ir oleomargarinas, kurį privesti valgyti Amerikiečiai, ant savo pečių nešanti viso pasaulio gynyimo našta.

Lenkijoje, del serumo suvaržymo, 15 nuoš. žmonių sergančių tifu miršta.

tarptautinis komunistas, ar Rusas tautininkas? Maskva, kol kas, labai mažai ką savo talkininkams pasakoją, ar iš savo karo planų, ar pokarinės politikos tikslų.

Apie Lietuvą kalbant, tiesa, Stalinas (Washingtono versiu) ištraukė iš sutarties su Anglija posmą reikalaujantį Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Ar tas reiškia kad jis tų kraštų atsisako?

Įdomu kad busima konferencija bus diplomatų, ne karo vadų sueiga. Tas rodo kad visi karą skaito veik laimėtu Diplomatai drąsiau kalba tik kai generolai darbą atlieka.

NEAPOLIS PAIMTA

Alijantų įjegos pereitą savaitę, Spalių 1-2, paėmė svarbų Italijos miestą Neapolį, kaip buvo numatyta. Taip pat paimta eilė kitų miestukų, ir Amerikos bei Britų armijos, neatsižvelgiant atkaklaus Vokiečių priešinimosi, stumiasi pirmyn, šiaurėn, linkui Romos.

Alijantų penktoji ir aštuntoji armijos perėjo dvi upes pakelui į Romą.

Vokiečiai tame fronte sakoma turi apie 75,000 kariuomenės.

Amerikos ir Anglų lėktuvai tuo pat kartu smarkiai bombarduoja miestus ir svarbius punktus šiaurėje už Vokiečių linijų.

Prancūzai ir Amerikiečiai galutinai užkariavo Korsika salą, arti Prancūzijos ir Italijos pakraščio. Už Neapolio didelį apipilimą kaltinama komunistai.

NAZIŲ LAIVYNAS BALTIOJE

Netikėtai, Britų ir Amerikos karo laivai padarė užpuolimą Vokiečių laivų veikiančių tarp Vokietijos ir Norvegijos, padarydami žymių nuostolių.

Pastaromis dienomis nazių laivyno dalis veikus tarp Norvegijos ir Vokietijos, perplaukė į Baltijos jūrą. Alijantai galvoja ką tas galėtų reikšti.

RUGSĖJO mėnesį Alijantai oro atakais Vokietijos, susirėmimuose ore numušė bent 200 Vokiečių lėktuvų.

SUBMARINAI su Spalių pradžia pradėjo savo smarkesnę veikimą. Nuskandinta apie 12 laivų bėgyje 24 valandų prie Kanados ir Brazilijos pakraščio.

Nesprogo

Jureivui Allen L. Gordon, stovint sargytoje ant laivo dėnio Pietų Pacifike, priešų paleistas į launį įstrigo šovinis, bet nesprogo. Atsargiai jam padaryta operacija, nes bijota kad laike operacijos neįvyktų sprogimas.

NORI DAUGIAU TAKSŲ

S. V. Izdo Sekretorius patiekė Kongresui reikalavimą parupint \$10,500,000, 000 daugiau pinigų naujų taksų pavidale.

Kongreso nariai priešinosi tokiai didelei sumai, sako turi pakakti 6 bilijonų.

Kongresui patiekta planas didesniai aptaksavimui pramoginių dalykų — kaip degtinė, alus, gumas, tabakas, ir keltavimai.

Taksai už vieną degtinės stiklėlį sulys to plano būtų 12½c.

WAR BONDS PARDUOTA UŽ 17 BIL.

S. V. Izdo sekretorius skelbia kad šiame trečia-me karo bonų vajuje parduota bonų už \$16,877,000, 000, vietoje 15 bilijonų.

RUSŲ FRONTE VEIKIMAS SULETEJO

Prasidėjęs lietingas oras trukdo bolševikams Vokietijos stumti atgal kaip stumė iki šiolei. Ar gal Vokiečiai daėję iki savo numatytų linijų pasiryžo laikytis.

Vėliausi pranešimai sako, Vokiečiai pradėję ataką prieš Rusus Baltgudijos fronte, sulaukdamie bolševikų žygiavimą.

Pastaromis dienomis tik Vitebsko srityje Rusai turėjo pasisėkimų, paėmė tik 46 kaimus, ir randasi apie 140 mylių nuo Latvijos rubėžas.

Maskva pati skelbia jog fronte neįvyko jokių žymių pasikeitimų.

Zinovai spėja jog sekančių 10 dienų bėgyje paaiškės ar raudonieji pajėgos persilaužti per Dniepro liniją.

TURKIJA GATAVA ALIJANTŲ PUSEI

Turkija esanti pasvirus į Alijantų pusę ir sutinkanti stoti karan. Nežiurint Vokiečių padėtų pastangų spausti Turkiją laikytis neutrališkai, Turkija gali likti Alijantų karo talkininkė.

Turkija yra tiesioginės durys į Balkanus. Iki kito pavasario Turkija sako gali būti pasiruošus karui ir jei gaus Alijantų reikalingą apsaugą, sutiks leisti Alijantų įjegas per savo žemes į Balkanus, prie Vokiečių.

ALIJANTAI pri pažino teisota Italijos valdžia karalių Viktorą Emmanuelį ir Maršalą Badoglio. Visa Italija raginama atsikratyti Mussolinio ir jo vedamos respublikos šiaurinėje, Vokiečių laikomoje Italijoje.

Amerikiečiai Bombarduoja Vokiečių Punktus

Amerikos kareiviai šaudė į vietą tabako fabriką Italijoje, prie Salerno miesto, kurį Vokiečiai naudojo kaip tėjimo punktą savo veiksmams prieš Alijantus. Alijantų įjegos įtemptai stumiasi pirmyn Italiją užkariaujant.

VEL ATAKAVO WAKE SALĄ

Amerikos karo laivynas vėl padarė smarkų užtakavimą Japonų salos Wake, 2,000 mylių į vakarus nuo Hawaii. Apsprogdinta Japonų įrengimai ir kariuomenės stovyklos.

Tą salą Japonai atėmė iš Amerikiečių karo pradžioje, Gruodžio 23, 1941.

Naujoji Guinejoji Alijantai paėmė Finschhafen ir apsupo Japonus tarp jūros ir kalnų.

Iš Centralinių Solomonų salų Japonams traukiantis Amerikiečiai paskandino 40 Japonų barkų kuriomis jie stengėsi išplaukti. Pirmiau jau suplaisinta apie 100 tų barkų kur tik Japonai traukdami nadojo jas persikelti į kitas salas.

Vokietijoje, propagandos ministeris Goebbels skelbia, "tiems kurie pradės kalbėti apie pralaimėjimą karo ir netikės nazių laimėjimui, bus nukirsta galvos". Vokiečiai iki nepasiduosią Alijantams besąlyginiai.

Gen. Michailovič, Jugoslavų patriotų armijos vadas, kariaujas visą laiką prieš savo šalies okupantus, praneša esąs pasiruošęs stoti į atvirą karą su Vokiečiais kaip tik Alijantai duos ženklą.

Jugoslaviai nukirto svarbią Vokiečiams geležinkelio liniją tarp Trieste ir Austrijos sienos.

Britai tik dabar paskelbė dingimą jų didelio 18,700 tonų laivo su apie 500 asmenų, kuris žuvo pereitą Lapkričio mėnesį, arti metas laiko atgal. Iki šiol jo jokių žymių nei likučių neatsirado. Jis plaukė iš Anglijos į Pietų Afriką. Kelionėje be abejo pagavo jį submarinas.

VOKIEČIAI JIEŠKO TAIKYMOSI?

Londone paplito gandai jog Vokiečiai tam tikrais kanalais stengiasi išbandyti apie taikos galimybes su Amerika ir Anglija.

Taipgi eina kalbos apie Vokiečių galimą susitaikymą su Rusija, jei Vokiečiai pasitrauktų iki 1939 metų sienų. Stalinas reikalaujas daugiau negu turėjo 1939 metais, todėl esą su naziais nesutaria.

Chicagoje pereitą savaitę, per laidotuves motinos, viens brolis iššokęs iš krumurių kapinėse, paleido šūnius į savo brolių ir jo žmonius, juos sužeisdamas. Jis pyko ant brolio už neteisingą padalinimą pinigų gautų už motinos parduotą namą. Už poros dienų tas šovikas pats nusišovė Menominie, Wis.

Išgelbėjo

Kareiviai išgelbsti moterį, nukritusią nuo 350 pėdų kranto, kur ji išgulėjo dieną ir naktį ant siauros briaunos, prie Palo Verde, Calif.

Prieš Lewis'o Gryžimą į A. D. Federaciją

Boston, Mass. — Čia eina Amerikos Darbo Federacijos 63-čia metinė konvencija. Tarp kitų dalykų, konvencijai įteikta eilė reiliucijų, kurios visos priešinasi svarstyti priėmimą John L. Lewis ir jo United Mine Workers atgal į A. D. Federaciją.

Lėktuvams Reikia Daug Darbininkų

Penkiolika žymesnių lėktuvų išdirbysčių siulo valdžiai savo planą kuriuo jos galėtų gauti sau daugiau darbininkų. Kadangi lėktuvų dirbimas karui užima žymią dalį užsakymų, sako iki 1944 pavasario lėktuvų dirbtuvėms bus reikalinga apie 1,700,000 darbininkų daugiau.

Per Rugsėjo mėnesį lėktuvų padaryta vėl rekordiniai daug, veik pasiekta 8,000.

Bedarbių eilės, kurių seniau buvo gausios, jau beveik išsibaigė. Yra tik tokių kurie visiškai nemori dirbti, nors sveiki ir tvirti.

Ragina moteris eiti dirbti. Darbo Sekretorius atsisaukia į šalies moteris kad jos labiau atsižvelgtų į karo produkcijos skubimo reikalingumą ir kurios tik gali prisidėtų prie darbų. Amerikoje esama apie 26 milijonai šemininkių tarp 16 ir 64 metų amžių, kurių didelė dalis nėra niekad dirbus jokio darbo. Jos gali lengvai užimti koki nors darbą, nebutinai dirbtuvėse: darbų yra prie įvairių viešų patarnavimų, krautuvėse ir vaistinėse, skalbyklose ir visur kitur.

Moterys ir merginos dirba dideliais skaičiais ant geležinkelių, prie įvairių lengvesnių prižiūrėjimų ir aptarnavimų. Paskiausiomis žiniomis, tuose darbuose dirba apie 95,000 moterų ir merginų.

Moterys ir merginos primama dideliais skaičiais į automobilių taisyimo ir aptarnavimo stotis.

New Yorke, sustreikavo 3,500 pieno išvežiotojų vienos pieno kompanijos, kas sutrukdė pristatymą pieno del apie 350,000 šeimų. Del šių streiko, pradėjo ir kiti pieninių išvežiotojai "susirgti" ir nepributi į darbą.

Anglijoje streikuoja Vickers Armstrongs 9,000 darbininkų, sutrukdymai karo reikmenų gamyba. Sustreikavo taipgi 5,000 geležkelių darbininkų protestuodami prieš darbo valandų pakeitimą.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

Nori Miestu Daugiau Policininkų

Pittsburgho mayoras Scully, po reikalavimų iš Kalno distrikto gyventojų po eilės metų, pasiryžo reikalauti miesto tarybos skirti 1944 metais pinigų užlaikymui 100 daugiau policininkų visame mieste.

Del to reikalo eina gyvas bruzdėjimas: ar miesto policijos skaičius yra per mažas; ar 100 daugiau policininkų pagelbės daugiau miesto apsaugos reikale; ar miesto taryba sutiks jų užlaikymui pinigų paskirti, ir iš kur mayoras tikisi tokią sumą pinigų gauti.

Streikais

Schenley Co. degtinės dirbtuvėje Allegheny Valley, sustreikavo 1000 darbininkų.

Streikas kilo dėl išrupinimo paliuosavimo nuo kariuomenės tarnybos dviem svarbiams alkoholio vairo specialistams, jauniems vyrams.

Ten dirbantį darbininką yra CIO unijos nariu.

Sustreikavo 555 darbininkų D. L. Clark Co. saldinių išdirbtuvėje. Streikas kilo dėl nesusipratimo už algas.

Plieno Darbai Siekia Naujų Rekordų

Plieno produkcija Pittsburgho distrikte pradėjo dirbti pilniausiu saiku, net su per viršiu normalio, ir tikimasi padaryti naują gamybos rekordą. Darbai paleista su 107 nuoš. normalio. Viena kompanija pasiryžus pasiekti 112% normalio.

Gamyba taip paleista po įpildymo tarpinimo pečių ir po pagerėjimo anglies ir koksų gavimo.

Nušovė Detektiva

Spaliu 1 d., apskrities detektivas Lorch su kitais policininkais buvo nuykę suimti Matthew Kozera, 35 metų amžiaus nužudėto plėšiką, kurio įješko aštuonių valstijų policija. Kozera buvo paleistas iš kalėjimo po priežiūrą, už pirmesnius kriminalinius nusikaltimus.

Policijai nuykus į Kozeros gyvenamą namą, jis parvažiavo automobilu su tula Lewandowskine. Vienas policininkas inėjęs į jų virtuvę pareiškė, "Matt, mes atėjome tavo paminti". Detektivas išmė apirankius dėti Kozera ant rankų, jis neva duodamasis dėti, tuo tarpu stumė atbulą detektiva ir šoko bėgti laukan.

Bėgo aukštyn į kalną policininkams vejančias. Policininkai šaudydami jį vėl apsupo, ir jis užgautas revolverio koto į galvą parkrito, surikdamas "pasiduodu". Bet kaip tik detektivas Lorch priėjo artyn, Kozera griebė iš jo revolverį ir pradėjo šaudyti. Čia detektivas Lorch ir nušautas.

Kozera apsigindamas gautu šautuvu paspruko.

KALINAMA NUNUODI-JIME VYRO

WAYNESBURG, Pa. — Tula Jeannette Holt suimta ir kalinama nunuodijime savo vyro, kuris mirė Gegužės mėnesį. Vienas vaistinės liudijimas kad ta moteris dviem atvejais pirkė iš jo žiurkėms

Skaityk Amerikos

'Lietuvių Naujienas'

Mėnesinis žurnalas, 24 pusl. Metams tik 50c. (45) LIETUVIŲ NAUJIENOS 232 N. 6th Street Philadelphia, Pa.

WYOMING KLONIS

SLA 7-TO APSKRICIO SUVAŽIAVIMAS

WILKES-BARRE, Pa. — Rugsėjo 26 d. čia atsiuvo S. L. A. 7-to Apskricio suvažiavimas. Pirmininkas M. Kupris atidarė susirinkimą; atstovų su valdyba dalyvavo 48 nuo 16 kuopų. Tai yra tik pusė kuopų ką atsiuntė delegatus, o kur kitos? Tie delegatai atstovavo 940 SLA narių.

Trumpas kalbas pasakė Jonas J. Nienius, Matas Podolskis, A. Grabliauskas.

Mandatų ir rezoliucijų komisija buvo paskirta: J. Adomaitis, Asadauskas ir Žukauskas.

Protokolas ir raportai likosi priimti taip kaip juos valdyba išdavė.

Nutarta ir apskritis nupirko Karo Boną už \$100. Tai jau antras išėjimas. Tai yra pagirtinas žygis, nes ir pelno iš to Apskritis turės \$50 po 10 metų.

Apskritis nominavo į Pild. Tarybą iš savo narių tarpo: J. Vice Pirmininkus V. A. Kersevičių, iš Scrantono, ir J. Maseiną iš Pittstono, izdo globėju. SLA Pild. Tarybos nominacijos prasidės metų pabaigoje.

Kitus Pild. Tarybos narius paliko nominuoti kitoms kolonijoms.

Susirinkimo eiga buvo pavyzdinga ir nuotaika gera; nebuna daugiau ermyderių kaip seniau.

Apskrities valdyba likos ta pati, išskyrus organizatorius; jais išrinkta čia gimiai, gana energingi lietuviai, A. Grabliauskas ir V. Tamulaitis.

Pusmetinį suvažiavimą nutarta laikyti Scrantone, išvažiujant iš Wyoming Klonio į Lackawanna griovius, ten kur iš septynių kuopų tik viena į Apskritį priklauso.

Atstovams patiekta vakarienė ir buvo visa eilė kalbų, dainų. Viskas tas daro narius daugiau vieningais. Jaunimo dalyvavo tik keli, nes visi kiti kare.

Delegatas.

BALTIMORE MD

KARO PASKOLOS VAJAU'S MASS MITINGAS

Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryba Rugsėjo 26 d. turėjo mass mitingą Lietuvių salėje, 2 val. po pietų. Trečios Karo Paskolos vajaus bony pardavimo reikale. Žmonių atsilankė salen neperdaug.

Dainos Choras sugiedojo Amerikos ir Lietuvos Himnus. Dalyvavo Lietuviai legionieriai. Antanas Miceika buvo vo programos vedėjas. Jis pakvietė Kun. Liudą Mendelį pakalbėti maldą, kuri buvo už pasaulio taiką. Savo kalboje jis ragino žmones kad pirkto bony kuodangiausia, nes Amerikos laimėjimas karo bus laimėjimas Lietuvai nepriklausomybės.

Kitas kalbėtojas buvo Adv. Nadas Rastenis, Maryland Legislaturės narys. Kaip visuomet, jis pasakė įspūdingą, jautrią kalbą.

Kiti kalbėtojai buvo, Amerikietis Eierman, atst. iš War Finance Committee, Dr. Blake, Dr. A. Zelvis, ir Povilas Gorklys.

Išpirkta tą dieną Karo bonų už \$64,350 ir visi buvo užrašyti per Juozą Milunaitį.

Per šį trečią vajų vietos Lietuviai išpirko karo bonų už žymiai virš šimtą tukstančių dolarių.

MIRĖ. Geras Dirvos rėmėjas ir skaitytojas, Stasys Sederevičius, 52 metų amžiaus, mirė staiga mirčia Rugsėjo 13. Kaimynai ir jo draugai apgalvestauja gero prietelio ir malonaus žmogaus. Ramiai išskis šioje žemelėje. M. M.

AMSTERDAM, N. Y.

PITTSBURGHO KONFERENCIJOS ATGARSIAI

Rugsėjo 19, Lietuvos Šelpimo Fondo (vietinio) įvyko susirinkimas bažnytinėje salėje; čia buvo išduota Pittsburgho konferencijos delegatų raportas. Konferencijoje dalyvavo Juozas Olšauskas ir Antanas Lukšis. Delegatai papasakojo kas ten dėjosi ir kokia "demokratiška" tvarka konferencijoje buvo: Suvažiavę delegatai ten turėjo teisę tik ką trumpei pasiklausti; šiaip jokio balso kalbėti kaip mūsų delegatai taip ir kiti neturėjo progos gauti.

Siunčiant delegatus į konferenciją nekurie nutarė kad panašiai įvyks, bet buvo tokių kurie labai pagelbavo kad delegatai būtų siunčiami, pasiryžusių važiuoti taipgi išanksto radosi. Ačiū tam jų nuvažiavimui dabar mums aišku kokia diktatoriška, ignorantiška A. L. Tarybos konferencija įvyko. Mūsų delegatai, pasirodo, išdavė raportus bešališkai, teisingai.

Mes juos ten siųsdami įdavėm mūsų priimtą rezoliuciją, pareikšdami kad ALT veikty Lietuvos naudai kooperuodama su Lietuvos Prezidentu Antanu Smetona, Lietuvos Atstovybe Washington, ir konsulais, partiviskumpus paliktų nušaliai, dirbt kaip Lietuviai.

Mūsų rezoliucija nebuvo palimta svarstyti nei viešai iškelta. Mūsų susirinkimas ir delegatai nepriešingi geriems nutarimams, bet nepasitiki A. L. Tarybos diktatoriškiems lyderiams, nes juos niekas nerinko ir Pittsburgho konferencijoje jie nedasilėjo būti perrenkami. ALT lyderių valdo joje diduma, kaip mums pranešė delegatai, yra socialistų-sandaričių Grigaičio klika, ir mažuma politikierių krikdemų.

Mūsų Lietuvos Šelpimo Fondo narių, pirmininko ir delegatų išsireiškimas yra, lai A. L. T. veikia, bet mes negalim ja kooperuot nei ja pasitikėt.

A. Lukšis pareiškė, laukim gal nepoigo įvyks Lietuvį patirtų suvažiavimas ar seimas, kur bus kviečiamas ir Lietuvos Prezidentas.

Sis L. S. F. persiorganizavo iš V. V. S. skyriaus, Lietuvos Prezidento A. Smetonos priėmimo komiteto ir draugijų atstovų.

Fondas žymiai pasidarbavo: per apie vieno meto laikotarpį partraukta ir išplatinta A. Simučio knygos "Economic Reconstruction of Lithuania" už \$75; Lietuvos Atstovybės Londone palaikymui aukavo \$100 ir apie tiek pavieniai sudėjo ir pasiontė p. B. K. Balučiui.

Lietuvai Vaduoti Sąjungai, parėmimui leidimo knygos "Timeless Lithuania" pasiūsta iš fondo \$300 ir arti tiek suaukavo pavieniai patriotai.

Socialistai per visa Amerika, įdomu žinoti, ar bendrai prisidėjo nors su tiek kiek viena masų kolonija? Tėmsim kiek socialistų kuopos dabar aukos Lietuvos reikalams.

Petras Lohas.

Rudenį Amerikoje buna Beis-Bolo scrijų pabaigtuvės. Jė budavo lošiamas dviejuse miestuose per pusę, bet šie aukštėji beis-bolo vadai susirinkę nutarė laikyti viename mieste, prisitaikant karo meto važinėjimo nepatogumui.

Kun. Valaitis Nemirė

Prieš metus laiko visi Amerikos Lietuvių laikraščiai paskelbė jog vienas pirmųjų Lietuvių kunigų Amerikoje, Kun. Valaitis, įkūrėjas pirmos Detroito Lietuvių Šv. Jurgio parapijos, mirė Detroito. Tuli laikraščiai net plačiai aprašė jo gyvenimą ir apgailavo kaip gero kunigo ir tykaus žmogaus.

Dabar aš turiu pranešti Amerikos Lietuviams jog Kun. Valaitis tebėra gyvas. Pereitą sekmadienį Kun. Čižauskas sakydams pamokslą Šv. Jurgio bažnyčioje, pasakė kad Kun. Valaitis mums yra miręs tik dvasiškai, bet kunas jo tebėra gyvas, ir jis randasi St. Joseph's Retreat, Dearborn, Mich.

Kun. Valaitis, anot Kun. Čižausko pranešimo, yra visai nusėjęs ir paliejęs fiziškai ir protiška. Suiurus Kun. Valaitis nervams, kas nors išmislino jį palaidoti gyvą. Jis prilaikė paskutiniu laiku prie Lenkų bažnyčios; nors vietos Lietuviai kunigai, reikia tikėti, tą žinojo, bet laikinai tą tiesą nuslėpė, tik dabar Kun. Čižauskas suteikė tikrų žinių apie gyvą palaidotą Kun. Valaitį.

UŽ PIETUS UŽMOKEJO GYVASTIMI

Poni Taylor, kuri užlaikė grožio salionę Royal Oak priemiestyje, pereitą seštadienį užbaigus darbą su savo pagalbinike p-le Wirich atvyko į Detroitą vakarienai, o gal, kaip mes Lietuviai sakom, pauzė. Ji jos vyras, kuris užlaiko gasolino stotį, sugrįžęs vėlai iš darbo neradęs žmonos namie, matyti numanė kur ji yra ir atvyko paskui į Detroitą. Suradęs, vežėsi namon, visą kelią keikdamas ir grąšindamas užmušias įvažiuodamas į stulpą. Bet davaiavo iki namų, kur paėmęs šautuvą nušovė žmoną, taikė jos pagalbinikei, bet nepataikė, ir trečiu šūviu pats nusišovė. Visi "raškažiai" baigėsi liudnai.

I LEIT. J. STANEVIČIUS

Visiems Detroitiečiams buvo žinomi ir visi jų pasigenda, tai broliai Stanevičiai, kurie buvo žymiausi Detroito muzikantai, solistai ir orkestro vedėjai. Šiandien jie randasi: Jonas kariuomenėje, o Vladas kunigų seminarijoje.

Jonas, kuris randasi Anglijoje, aviacijoje, iškilio buvo II leitenantas, dabar pranešė tūvam jog yra pakeltas į leitenantų ir turi viltį pasiekti kapitono laipsnį. To pasekmėje galėsias sugrįžti tulam laikui namon atostogų. Jonas karo viršininkų yra mėgiamas, kaip muzikantas turi suorganizavęs karių orkestrą iš 14 muzikantų, ir "barberių kvartetą".

Jis rašo kad Anglijoje budamas ne visą laiką kariauja, turi daug gražaus laiko ir pasilinksminimui. Jo atsiųsti paveikslai rodo kad mūsų kariai ten nemažiau linksminasi kaip mes čia Amerikoje.

Reikalinga 70,000 Moterų Darbininkų

Detroito karo reikmenų išdirbtuvės atsišaukia į Detroito moteris, kad eitų dirbti į ginklų dirbtuves. Jauni vyrai ištraukiami į kariuomenę, todėl moterys turi užimti jų darbus. Tokių tuščių vietų darbuose bėgyje 6 mėnesių numatoma bus net 70,000.

Fabrikuose yra darbų kurie nereikalauja jokio patyrimo, arba užtenka mažo patyrimo, ir moterys kiek pamokintos gali tuos darbus dirbti. Gi norintios dirbti daugiau mekaniškuose darbuose yra raginamos eiti į tam tikslui įrengtas specialios mokyklas pasimokinimui. Darbų mokyklos veikia dienomis ir vakarais. Užmokėstis moterims karo reikmenų dirbtuvėse yra virš \$1 valandai.

Lietuviai sako: Viena ranka ne ranka, vienas vyras ne tinka — kai du stos tai jau kitaip važiuos. Na, moterys, eikit į talką: Vyrų į karą, o moterys į darbą.

DR. J. C. PETERS GAL ISEIS TARNYBON

Teko patirti kad mūsų vienuolius Dr. Peters tapo pašauktas fiziškai egzaminacijai ir jei bus rastas fiziškai sveikas bus šaukiamas į karinę tarnybą.

TRUMPA VASARA

Detroitie šymet buvo trumpa vasara: jau Rugsėjo mėnesį buvo šalnos. Ukininkams blogi metai, javiai kad ir užaugo, bet nespėjo nunokti. Per tai ir miestų gyventojai ateinančią žiemą tą jaus, visi maišto produktai bus brangesni.

KLAIDA. Praeitame Dirvos nr. Detroito žiniose įvyko klaida D. Reporterio aprašyme apie nominaciją miesto mayoro: kad CIO perstato ir remia Ball (Charles Bawles), buvusį keli metai atgal miesto mayoru ir buvusį išmestą kaipo netinkamą valdininką. Unija jo nestato, CIO unija rekomenduoja balsuoti už naują kandidatą, Frank Fitzgerald, Circuit Court Komisijonieriu.

Aš manau kad šis žmogus taps išrinktas Detroito mayoru. V. M.

HILLSIDE, Mich.

Edward Ely, pavienis ukininkas, 55 metų, gyvenęs netoli Pittsfild, Mich., rastas apilėstas ir nušautas. Kaimynai pamatė jo gyvenamą namą pradedant degti, atbėgę rado jį negyvą, kraujuose papludusį; išnešė iš degančio namo.

Hillside šerifas ištyrinėjo ir rado kad Edward Ely buvo pardavęs kelis gyvulius. Pini-gai kuriuos pas save laikė, jo brangus laikrodėlis viskas pavogta. Plėšikas matyt norėdamas žudystę užslėpti padegė ir namą. Policija mena kad žmogžudžių buta žinomų ir apielinkės.

COLDWATER, MICH.

Michard Langdon, 9 metų vaikas, praeitą Liepos 28 divraciu bevažiudamas tapo automobilio partrenktas, labai sužeidė jo smegenis; iki šiol jis negali kalbėti ir nepažysta žmogaus. Net gerai patyrę gydytojai negali nieko pagalbėti. V. M.

•NAUJI centai, kurie daryti iš baltos plieno, buvo siūlyta išmušti skylutę, kad galėjus juos atskirti nuo 10 centų sidabrinių. Tačiau valdžioje ne visi pritaria sklyutei. Centai turės būti daroma iš kokio tamsaus metalo. Varis sunaudojamas karo reikalams.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka)

SAVICIUS A., mirė Rugs. 4, Cambridge, Mass.

SIMMONS Sally (Bardauskaitė), mirė Rugs. 16, Chicagoje. Gimus E. St. Louis, Ill.

DAMBRAUSKIUTĖ Teresė, 29 metų, užmušta automobilio Rugs. mėn., Frackville, Pa.

JENKELIUNAS Juozas, 80 metų, mirė Rugs. m., Spring Valley, Ill.

LAURINAVIČIUS Juozas, pusamžis, mirė Rugs. 16, Chicagoj. (Kaltinėnų p.). Amerikoje išgyveno 30 metų.

JARUSEVIČIUS Motiejus, 65 m., mirė Rugs. 15, Worcester, Mass.

BARTKUS Jonas, 32 m., mirė Rugs. 18, Chicagoj. Gimęs Aurora, Ill.

MACIAUSKIENĖ (Lebaitė) Monika, pusamžė, mirė Rugsėjo 17, Chicagoj. (Raseinių ap., Viduklės p., Vailabų k.). Amerikoje išgyveno 42 m.

ŽUKAUSKIENĖ Juzė, pusamžė, mirė Rugs. 19, Chicagoj. (Telšių ap., Tverių par.). Amerikoje išgyveno 30 metų.

LAGUNAS Andrius, 61 m. mirė Rugs. 29, Scranton, Pa. (Marijampolės ap., Druskininkų k.).

MARGEVIČIUS Mateušas, 67 m., mirė Rugs. 7, E. White Plains, N. Y. (Panev. aps., Pašilių k.).

MERCER Martha (Grakauskaitė), 33 m., mirė Rugs. 20, Chicagoj, kur buvo ir gimus.

BAGDONAS Jonas, pusamžis, mirė Rugsėjo 22, Chicagoj. Amerikoje išgyveno 40 m.

STULPINAS Pranas, 53 m., mirė Birž. 27, Buenos Aires, Argentinoje. (Šiaulių apsk.).

GINTAUTAS Jonas, 55 metų, mirė Birž. 19, Gerli, Argentinoj. (Rokiškio ap., Pandėlio p., Abelių k.). Argentinoj išgyveno 35 metus.

RAUKTIENĖ, 50 metų (vardas nepažymėtas), mirė Rugsėjo 16, Easton, Pa.

RESEKIENĖ Ona (Janciniūtė), 34 m., mirė Rugsėjo 20, Brooklyn, N. Y.

RASKEVIČIUS Juozas, mirė Rugs. 20, Maspeth, N. Y.

SVITA Pranas, mirė Rugs. m. Rochester, N. Y.

ŽIOGAS Adomas, 62 m., mirė Rugs. 4, Philadelphia, Pa.

AKSTINAS Elena, mirė Rugs. 15, Philadelphia, Pa.

BURBIUTE Ona, 63 m., mirė Rugs. 14, Philadelphia, Pa.

VISNIAUSKAS Adolfas, 56 m., mirė Rugs. 18, Philadelphia, Pa.

CHAPAS Stella, pusamžė, mirė Rugsėjo 22, Chicagoj. Gimus Lietuvoje.

GIRDŽIUS Antanas, viduramžis, mirė Rugs. 14, Feoria, Ill.

ANUSKAUSKAS Stasys, mirė Rugs. 30, Worcester, Mass.

JUSEVIČIUTĖ Katrė, 29 m., mirė Rugsėjo 30, Chicagoj. Gimus Harrisburg, Ill.

KASPERAVIČIENĖ Kristina, mirė Rugs. m., Mahanoy City, Pa.

TRAFIKE ŽUVO 13,740 ASMENŲ

Per 8 mėnesius šymet, nuo Sausio 1 iki Rugsėjo 31, trafiko nelaimės visoje šalyje žuvo 13,740 asmenų — tai yra 28 nuoš. mažiau negu tais pat mėnesiais žuvo 1942 metais.

DYKAI PAGALBA NUO REUMATIZMO

Jei kenčiate kuno skausmus: jei seniai jaušus: jei užima skausmai oro pereinant, atariam jums bandyti ROSSE Tabs be recepties ir obligacijų. Naudojamas tuktančių per virš dvidekšimt metų, gavimui greitai paliuosavimo skausmų Reumatizmo, Artrito, ir Neuritės.

DYKAI šio Laikraščio Skaitytojams: Jeigu niekad nenaudojote ROSSE Tabs, prašom jus BANDYTI juos — išbandyti mūsų kaitas. Pasiusime jums pilno dydžio pakelį — suaukokit 24 tabletes DYKAI. Jei neduos greito paliuosavimo nuo skausmo ir bus būsit nepatenkinti pasekmėmis ir to pakelio žema kaina, grąžinkite nesunaudoję, ir jums nieko nekautus. Nesiuskit pinigų, tik savo vardą ir adresą!

ROSSE Products Co., Dept. X-3 2708 W. Farwell Ave. Chicago 45, Ill.

JAUTI BLOGAI?

VISIKAI PALENGVINSITE SAU —SIUO MODERNISKU SVELNIU BUDU

Kuomet žaistinatės vidurių užkietėjimu — žarnos neveikia, skauda galva, nėra energijos — palengvinsite sau šiuo modernišku būdu — kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtomą gumą vidurius lnuosuoja tvirtinai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-AMINT. Tik pakramtykite FEEN-AMINT einant gult, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakelio. Sekanti ryta malonus palengvinimas jums pagelbės vėl jaustis puikiai.

KAIP ATNAUJINT DIRVĄ

Kaip tik jusu prunumerata už Dirvą baigiasi, pamikt pas jus esama Dirvos voką ir atnaujinimo kortelę, įdėkit \$2 popierinius ir išraš savo pilną adresą, išsiųskit, užlipinė ant voko už 3c pašto ženklelį.

D I R V A
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

PEIKALE VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI. Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENDicott 1763

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.

OFISO TELEFONAS: M4in 1778.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausit pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo mortgage. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Naujoje Vietoje

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius

IR BAIZAMUOTOJAS

Sermonims kambarius duodame varloti nemokamai

Naujoj, moderniniai įrengtoji nuosavioji vietai

6202-04 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

Tegul meilė Lietuvos

Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —

Jungo Nevilksim!

Susovietinta Dul-dudelė

Patriotai Kariauja prieš Nazius ir Bolševikus.

Yra Išlenda iš Melų Maišo.

Kas tas Liudas Gira

Budamas laisvojoje Lietuvoje, Liudas Gira seniau rašydavo dul-dul-dudeles, o dabar, pasidavęs Maskvai, rašo komunistų diktuojamas pasakas apie Lietuvą. Viena tokia jo pasaka pateko į New York Times (September 21, 1943), per Sovietų Informacijos Biuro protekciją. Giros vardu tas biuras reikalauja išspausdinti jo laišką, kaip geležinkelius New Yorko Lietuvių Tarybos laiškiui (p. Pakalnio), išspausdintam tame dienraštyje Liepos pabaigoje. Mat, Tarybos mintys esančios labai kenksmingos Jungtinių Tautų bylai.

Po tos trumpos grasinančios įžangos seka melu nudažyti faktai. Mėlo pamušalas visiems faktams yra tas kad Vokiečių okupacijai Lietuvoje tesipriešina bolševikai ir partizanai. Jie arda geležinkelius, trukdą pramonę ir kitaip galią Vokiečiams okupantams reikalingus darbus. Už tokią veiklą Vokiečiai žiauriai baudžia jiems priešingus Lietuvos, žinoma, komunistų partizanų vadovaujamus. Pavyzdžiui paimtas Lietuvių pasiūlymas steigti Lietuvių leigonus. Kai tas žygis Vokiečiams nepavykęs tai jie atkeršija: uždare Lietuvos universitetus, daugybę žmonių suėmė, dargi sušaudė.

Cia ir išlenda iš melų maišo yla. Nei Prof. Jurgutis, nei Dr. Germantas, nei kiti kurūs Vokiečiai suėmė už nepatirimą legionams, nėra bolševikai. Atbulai, visi jie priešiniai ir komunistų ir nazių. Veikiausia delto Gira Biuras vengė paminėti savo laiške bent vieną suimtųjų pavardę. Suimtųjų giminės ar pažystamieji, kurių Amerikoje netruksta, būtų išskėlę aikštėn tą bolševikų sugalvotą melą. Biuras tai numatė, del to ir nepaminėjo suimtųjų pavardžių.

Universitetų ir kitų aukštųjų mokyklų profesoriai ne komunistai, negi komunistai ir aukščiausieji dvasininkai, kaip Arkivyskupas Reinsys ir Vyskupas Brizgys. Jei Vokiečiai juos visus suėmė tai ne kaip komunistus, o kaip Lietuvos patriotus, pasipriešinusius nacionalistų sauvalei, ir siekiančius laisvos Lietuvos, nepriklausančios nei Vokietijai nei Sovietų Rusijai.

Teisybė kad "Lietuvių liaudies" kova prieš Vokiečių okupaciją yra reikšminga Vokietijai sumuštai, bet neteisybė kad Lietuva geidžia patekti po Sovietų Rusijos letena ir ten bolševizmo juroje paskesti. Lietuviai priešinosi daryti savanorių batalijonus Vokiečių taktikai ne iš meilės Rusijai, su jais barbariškai pasielgusiai, o iš neapykantos Vokiečiams, kad Hitleris susitaręs su Stalinu pirma pardavė Lietuvą komunistų vergijon, o dabar norėtų išnaikinti ir Lietuvių tautą, sodindamas į jos tėvynę Vokiečius kolonistus.

Gira giriasi, ar tas komunistų biuras paliepė jam pasigirti, kad Lietuvos likimą turinti teisė lemti vien Sovietų galybė, žinoma, ir jis kaip Aukščiausios Sovietų Tarybos narys, kurį išrinkus Lietuvos tauta. Taip didžiuojasi tas dul-dul-dudelė, kurį dailininkas patalpino savo karikatūrose "Ant Politikos Lakštų" dar per pirmąjį karą. Ten Gira panašus į gorilą, virvele tampomas iš užkulio, šoka vėliniukščio šoki. Tą savo rolę dabar jis

kartoja Maskvos Aukščiausios Taryboje. Gerai nusiteikęs, apibjauriojęs savo tautą, iš kurios vien gero patyrė, jis, išsišiepęs, pažaliavusiais dviem dantim, kalena: "Vot, dostig ja visšei vlasti", (va pasiekiau aš valdžios viršūnę). Kurie ne su jo išdavikiška kompanija, kurie nenori kad Lietuva būtų bolševizmo nuslaubta, kurie nori kad Lietuva būtų vėl nepriklausoma, tuos jis, begėdis, vadina Hitlerio klika.

Tas nešvarus kuno ir nešvarios dvasios žmogus savo laiške drysta sakyti kad piktinasis p. Pakalnio laišku, kam jis reikalauja Lietuvai vietos tarp Jungtinių Tautų. Esą, ji esanti laimingesnė kai įterpta Sovietų Rusijon. Tas žmogaus karikatūra išdryso priekaištą Amerikai, Sovietų karo talkininkei, kam ji leidžianti skelbti tokius laiškus kaip p. Pakalnio. New York Times redakcija tame pat lakšte kur Giros Biuro laiškas išspausdintas, editoriaus atšovė kad ne Maskvai mokyti Ameriką "demokratinio principu". Editorias taip pat primena Maskvos spaudą, reikalaujančią iš Amerikos valdžios kad Amerikoje einais laikraštis "Rusija", nusistatęs prieš bolševizmą, būtų uždarytas. Va kokia Sovietų bolševikų nachalstva!

KAS TAS LIUDAS GIRA

Bet ar verta benagrinėti Giros komunistų agento pakieštą pasirašyti laišką? Užteks.

Idomiau bus kiek papasakojus iš Dul-dudelės autoriaus biografiją. Nedovanotina būtų nutylėjus tokia garsenybė. Va ir N. Y. Times redaktorius teikėsi padėti pastabą kas ta aukštoji asmenybė:

"Šio rašinio autorius yra Lietuvos poetas ir Sovietinės Lietuvos S. S. Aukščiosios Tarybos Atstovas. Tas pranešimas į The Times buvo perduotas Sovietų Informacijos Biuro".

O dabar paduosime žinių kokių mums atnešė garsas iš Lietuvos. Liudas Gira, su pavardės priedu, Siriskis, dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą išėjęs Vilniaus dvasinę seminariją. Čia jo auklėjimas turi daug bendra su Goebbelso ir Stalino auklėjimu, irgi dvasinės seminarijos mokslo ragavusiais. Tik Gira pranašesnis už Staliną. Stalinas buvo iš trečios seminarijos klasės išvartas, o Gira išėjo visą seminariją. Tik-tik netapo kunigu. Neturėdamas ko veikti, ėmėsi poezijos rašyti ir trintis palei visokias partijas.

Parskrido Laimingai

Amerikos lėktuvai taip gerai subudavoti kad kallonėse jie buna prieš ir gerokai panašūs į gorilą, virvele tampomas iš užkulio, šoka vėliniukščio šoki. Tą savo rolę dabar jis

Kai 1918 metų pabaigoje atsibastė Rusai bolševikai į Vilnių, Gira pateko į jų nelaisvę. Kalėjime sėdėdamas verkšleno ir rašė gaillias eiles. Paskum Sovietai išmainė jį bolševiku, Lietuvos vyriausybės kalinaimu. Gryžo Gira į Lietuvą nuskruęs, bet greitai atsigavo ir tapo paslaugus Lietuvos vyriausybei.

Kai 1919 m. Pilsudskis nutiesė laisvoje Lietuvoje slaptos Lenkų karinės organizacijos tinklą (P. O. W.) Lietuvos valdžiai sprogdinti iš vidaus, p. Slezevičius, tuometinės vyriausybės pirmininkas, paskyrė Girą aukštą žvalgybos vadkininku. Apsirengęs karine uniforma, prisikabinęs šoblą prie šono, ėmė su būriu padaužų švaistytis po dvarus ir kratyti jų turtą. Pakrypes į šoną, kaip Goebbels, rodė panaberiją, vilkino šobles, kaip žasiukas sparnu, per mėslavežtį sliekų apsirijęs. Tokį jį žmonės įsižiūrėję pasakoję. Iš tokių žvalgybos antpuolių gryždavo į Kauną su savo sėbrais ne dykomis. Ypattingai sekmingas jo žygis buvo į vieną Kaišiadorių apeliokės dvarą. Tatai iškilo aikštėn kad dvaro savininkas rudenop išdryso pasiskųsti Gira, Galvanausko sudarytai vyriausybei, kad jį, savininką, apiplėšė ir jo šeimyną apkulė. Buvo nusiųsta į dvarą komisija ištirti skundą. Skundas pasirodė visai pagrįstas. Buvo iškratytas Giros butas ir atrasta aišė 'grobio iš dvaro: priegalių, apklotų, paklodžių, kumpių, kalakutų, ir kitokių gerybių. Tardytojas teisėjas kvalifikavo tą Giros žygį kaip ginkluotą užpuolimą tikslu apiplėšti. Byla buvo atiduota apsaugos ministeriui, nes Gira buvo karo valdininkas. Blogai. Tada Gira su Girienė ėmė vaikščioti per visokias įstaigas įjėskoti savo bėdoje užtarimo. Byla iki teismo nepriėjo. Gal apsaugos ministeris pasigalėjo Dul-dudelės poeto, o gal pamiršo duoti bylą eiga, kai Lietuvai grašė Bermontininkų pavojus.

Gira, matyti, gimęs po laimingą žvaigždę. Rodos, tas pats p. Slezevičius, tapes 1926 metais ministeriu pirmininku, įpiršo Girą valstybės teatro direktorium. Po kurio laiko, jau pasitraukus p. Slezevičiui iš ministerio pirmininko vietos, švietimo ministeris patyrė kad teatro direktorius Gira negali atsiskaityti iš 10,000 litų. Vėl bėda.... Arba sėsti teisme ant kaltinamųjų suolo arba sugrąžinti tą sumą valstybės išdui. Pasigalėjo žmonės poeto ir padengė jo padarytą kasoję nepriteklį.

Gira neišnyko. Jis kaž kaip pritrilo švietimo ministerijoje prie knygų leidimo komisijos. Mat, literatas tai, sako, gerai nusimanyti kokios knygos geros, kokios netikusios. Pagaliau tiek jis įkūrė savo bendradarbiams tinginiamu ir netvarka kad švietimo ministeris jį paleido iš tarnybos. Po to Gira su žmona ėmė dažnai lankytis Sovietų atstovybėje Kaune ir kvietis pas save raudonosios žvaigždės svečių. Raudonoji žvaigždė jam laimingiausia. Dabar Maskvoje, palikęs Lietuvaiams dul-dul-dudelę, gali džiaugtis sau kalbėdamas: "Dostig ja visšei vlasti" (pasiekiau aukščiausios valdžios).

Netrukus gal Neris, Venclova ir kiti panaberni susovietintieji poetai seks pasaks, Sovietų Informacijos Biuro piktas.

Jonas Ylius.

•BRITŲ Prekybos Rumai nutarė aprūpinti Anglijos vaikus avalais šią žiemą.

Marinai Sugryžta iš Užpuolimo Japonų

Amerikos Marinai gryžta į savo krantą po pasekmingo užatakavimo Japonų pozicijų New Georgia saloje. Nuolatiniams spaudimais Alijantai užima vieną po kitai Japonų svarbias pozicijas ir salas.

SVEDAI UŽTARIA PABALTIJO TAUTŲ LAISVĘ

Balandžio 24 ir 25 d. Svedų dienraščiai paskelbė 66 Svedijos žymių politikų ir mokslo vyrų toki atsisaukimą:

"UŽ PABALTIJO TAUTŲ LAISVĘ!"

"Neseniai spaudoje kreipėsi trys Estijos, Latvijos ir Lietuvos pasižymėję kultūros atstovai į šviesesnį pasaulio opinią, šaukdamiesi paramos kovoję del savo tautų teisėtų tautinių reikalavimų. Mes žemiau pasirašę, pritardami tam kreipimuisi norime pareikšti kas sekai:

"Estai, Latviai, ir Lietuviai sudaro visiškai atskiras tautas su savitomis kalbomis, savitomis išvystytomis kultūros formomis, pergyvenusiomis šimtmečių priešpūdą ir tuomi įrodžiusiomis savo tautinę gyvybinę įiegą.

"Per dvidešimts metų tarp abiejų pasaulinių karų savo laisvės Estai, Latviai, ir Lietuviai atliko įvairiose srityse, valstybėje, kultūrinėje ir ekonominėje, toki darbą kuris sukėlė pasaulio nusistėbėjimą ir aiškiai įrodė jų valstybinės kurybos pajėgumą. Tuo pat metu įrodyta kad kultura gali klestėti tik laisvės apsaugoje.

"Pabaltijo tautų vyriausias tikslas buvo geriausioje santarvėje su savo kaimynais dirbti savo kraštų labui. Be mažiausios kaltės iš jų pusės tie kraštai pateko į dviejų didžiųjų valstybių okupaciją, išplėsusią jiems laisvę ir įstumusį gyventojus į sunkias kančias.

"Pasaulio sąžinė niekad negalės susitaikinti su tuo kad mažos taikingos valstybės, atliekančios naudingą kultūros tarnybę darbą, būtų paaukotos didžiųjų valstybių imperalistiniams interesams. Jeigu joms būtų atimta laisvė, teisei ir teisingumui būtų padaryta nepagydoma žaizda. Tuo pat būtų nusikalsta Atlanto Deklaracijos kilniems principams, kuriais yra pažadėta visoms tautoms laisvė ir savarankumas, 'prievartos keliu jų nuostojusioms'.

"Mes pasirašiusieji remiame

Pabaltijo tautų neginčijamą teisę gyventi savą laisvą gyvenimą. Artėjant taikos sutarimams mes reikalaujame daug iškentėjusioms Estų, Latvių, ir Lietuvių tautomis laisvės ir nepriklausomybės."

Tarp pasirašiusių yra 3 vyskupai, 20 profesorų, 2 docentai, 10 Seimo narių, 5 vyriausieji redaktoriai, 3 generaliniai didelių įmonių direktoriai, 2 pulkininkai.

Svedų spaudoje šis Pabaltijo tautų laisvės reikalavimus remiantis atsisaukimas sulaukė plataus atgarsio ir pačios redakcijos savo vedamaisiais straipsniais pasisakė už Pabaltijo valstybinę nepriklausomybę.

VARTOKIT KAREIVIO SERIJOS NUMERĮ

Karo Departamentas prašo jus naudoti kareivio serijos numerį norint oficialių įstaigų informacijos apie jus karį ar karinės tarnybos asmenį.

Nepatiekus serijos numerio, tenka daug laiko sugaišti įėjkojimui, kadangi kariuomenėje yra daug tokių pat pavardžių, ir todėl jūs negalit tikėtis sulaukti greito atsakymo.

SIŪSKIT KALĖDŲ DOVANAS DABAR

Dar kartą primename kad dabar yra paskutinės dienos išsiusti Kalėdų dovanas savo vaikams, dukterims tarnaujantiems užjuriuose.

Dabar išsiųstos dovanos pasiems juos laiku prieš šventes.

SIŪLIŲ apygardos teismo teisėjas L. Vrubliauskas atleistas iš pareigų ir paskirtas advokatu su buveine Pakruojuje. To pat teismo tardytojas L. Miniotas paskirtas advokatu Radviliškyje. Tardytoja Griškevičiūtė-Velickienė paskirta advokate Tauragėje.

LIETUVOS REIKALAMS AUKA

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas
LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu auką: \$..... Lietuvos Atstovybei Londone
\$..... Knygai "Timeless Lithuania"
\$..... Lietuvos Karo Nukentėjusiems
\$..... L.V.S. nario mokestį
Viso: \$.....

Vardas ir Pavardė.....
Adresas.....
Miestas..... Valst.....

ŠI KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŪSKIT LVS. CENTRUI

Iškirpkit viršuje telpantį kuponą, įrašykite savo vardą ir adresą ir kiek aukų siunčiant, ir stokit į eiles tu gerų patriotų kurio iki šiolei jau po keletą kartų yra aukavę LVS., net didėlėmis sumomis!

Aukais ir prenumeratas knygai siųskit adresu:
LVS Centras 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGOS CENTRO ŽINIOS

LVS CENTRAS, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

IR VENGRAI UŽ LIETUVOS LAISVĘ

New Yorko Vengrų dienraštis "Amerikai Magyar Nepsza" Rugsėjo 12 įdėjo straipsnį "Trojos Arklys", kurio kiek sutrumpintą vertimą paduodame:

"Tarp kontinento tautų, turbut nemaloniausioje padėtyje randas Baltijos valstybių žmonės. Po pirmo Pasaulinio karo Lietuva, Latvija ir Estija iškovojo ir paskelbė savo nepriklausomybę. 1920 metų 12 Liepos paktu Sovietų valdžia pripažino jų ir Suomijos nepriklausomybę, atsisakydama nuo bent kokių pretenzijų. Tos trys tautos gražiai ir taikniai gyveno, atstatė savo karo nualintas valstybes ir puikiai progresavo iki Hitlerio atėjimo į valdžią.

"Naziai su pavydu žiūrėjo į tas valstybes ir į puikų Klaipėdos — vienintelio Lietuvos uosto — vystymąsi. Kol Europoje viešpatavo taika, Baltijos valstybėse viskas puikiai klostosi. Bet staiga viskas apvirto aukštyn kojom, buvo pasirašytas Rusijos-Vokietijos paktas; Vokiečiai paglemžė Klaipėdą, Rusai sudarė 'naują paktą' su Baltijos valstybėmis. 1939 metų Spalių 10 d., pasirašytas naujas paktas ir pavadintas Savitarpinės pagalbos paktu. Lietuvos Ministeris Washingtone p. Žadeikis rašė N. Y. Times laišką pavadindamas tą paktą 'Trojos Arkliu' (čia cituojama to laiško ištrauka).

"Baltijos tautos praktikoje pažino tikrą 'draugiškų' sutarčių vertybę ir vieton jų daugiau pasitiki Atlanto Čarteriu ir geidžia jį pritaikinti sau. Ateityje jos nebenori jokių 'Trojos Arklių'."

Baltimorės Skyriuje 5 Nauji Nariai

Baltimore, Md., Lietuvai Vaduoti Sąjungos skyriun įsirašė šie nauji nariai ir užsimokėjo metines duokles:

Kašinskas Juozas	2.00
Bridickas Vincas	2.00
Bučiėnė Adelė	2.00
Daminikaitienė Kazė	2.00
Gaidienė Paulina	2.00

Skyriaus sekretorius P. P. Jaras prisuntė Centrai \$10, tu narių duoklių.

Skyrius turėjo savo susirinkimą, apkalbėta bėganti reikalai.

AUKOS LVS REIKALAMS

K. Demikis, iš New Britain, Conn., prisuntė: Nario mokestį 2.00 Lietuvos reikalams 5.00

Marė Milunaitienė prisuntė prenumeratas šių Baltimoriečių:

Kun. Dr. L. J. Mendelis	5.00
Mr. ir Mrs. Joe Paulonis	5.00

Kaip Detroito Skyrius Laukia Knygos

Detroito LVS 6-tas skyrius laukdamas knygos "Timeless Lithuania" svarsto apie surengimą viešo vakarėlio, kai knyga bus gatava. Tan vakarėlin bus sukviesta visi knygos prenumeratoriai Detroitiečiai, susipažinimui ir susidraugavimui, ir knyga bus ten išdalinta tiems kurie atsilankys.

Tai gera mintis, ir panašiai patartina ruošti kitoms kolonijoms padaryti. Tokį vakarėlį galima išnaudoti parinkimui aukų kitiems svarbiems Lietuvos reikalams.

Jeigu kurias nori tuo reikalu patarimų iš Centro, prašome kreiptis, mielai bus suteikiama.

Paskutinės Dienos Prisidėti prie "Timeless Lithuania" Leidejų

Užsisakykit Dr. Owen J. C. Norem knygą

TIMELESS LITHUANIA

KNYGA IŠEIS ANGLIŠKOJE KALBOJE 300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA SIŪSKIT SAVO AUKĄ ŠIADYEN

Kas duos \$5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

Aukos priimamos nuo \$1 ir aukščiau. Davusieji \$5.00 ar daugiau gaus knygą. Aukotojų vardai tilps knygoje.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

Dar apie Tuos Raudonus Marškinius

Kun. Krupavičius Gyveno Vilniuje Laikė Bolševikų Atėjimo. Jo Nelietė, nors kitus Kunigus Sušaudė. Kun. Šmulskščio Atsisaukimas

Pittsburgho "garsaus katalikų laikraščio" Lietuvių Žinių paskutiniame numeryje pasirodė pragarasėjusio S. Gabaliausko naujas pliurpalas. Pasišovęs apginti krikdėmų šulius Kun. M. Krupavičių ir Kun. A. Šmulskį taip nabagas bemeluodamas įspainiojo kad vietoje juos atitinkamai partiniais dažais nubaltinus dar daugiau išjuodino.

Nevykusiai parinktas redaktorius. Tai ne pirmas jo išsišokimas. Savo laiku jis siūlė katalikams pakeisti kursą komunistų atžvilgiu, paskui mėgino laimės glaudžiai "bendradarbiauti" su Lenkais, tai vėl nekuriams kunigams davė pamokas, parė ALT, — žodžiu nenuoroma, kurio ir jo duondaviai jau kratosi.

Tamstėle, dar kartą pabrėžiame kad gerbiamas Kun. M. Krupavičius taip prieš bolševikų invaziją kaip ir laikė jos visą laiką gyveno Vilniuje. Jis nei kunigiškos sutanos nei kunigiško "kalnieriaus" nenešiojo.

Bolševikų motorizuotoms dalims pasirodžius Vilniuje, minėtas kunigas vaikščiojo Gedimino gatve, dėvęs raudonos spalvos atskleistus marškinius, ir susitikusiems vietiniams Lietuviams nesidrovėjo pareikšti savo džiaugsmą apie "atėjusių galą tautininkų gadyne!"

Kad minėtas krikdėmų šulas kalbėjosi su komunistų vadais — neginčija ir Gabaliauskas, tik kalbų temą savaip aiškina, ir iš jų daro Krupavičių nepaprastu didvyriu.

Juokingai aiškina Kun. Krupavičius atsiradimą Vilniuje. Atvažiavo į Vilnių, nes girdi Suvalkų Kalvarijos bolševikai taikėsi jį suimti, kuris kadais jau buvęs tų pačių bolševikų valdžios Rusijoje už akių nuėmistas sušaudyti. Ir taip Vilniuje bolševikų GPU centre, Krupavičius "besitariant" su bolševikų vadu, Vilniaus srities "ministeriu" A. Didžiuliu-Grosmanu, jie jo kokiui tai stebuklu bolševikai nematė ir paliko gyva....

Dar naivesnis argumentas kad Krupavičius nuo arešto išgelbėjo... tik jo kunigiškasis "kalnierius".... Ką reiškia komunistams kunigiška sutana, "kalnierius", net ir kryžius, visi, išskyrus pamaldųjį Gabaliauską, žinome.

Jeigu Kun. Krupavičius "išgelbėjo" jo kunigiški rubai tai kodėl nuo pat pirmų dienų komunistų Lietuvoje siautėjimui buvo suimami, šaudomi ir ištremiami Lietuvos kiti kunigai? Nabagai ir sutanas ir "kalnierius" dėvėjo — niekas negelbėjo. (Matomai, bolševikai turėjo gerą priežastį būti dėkingi Kun. Krupavičiui ir jį laikė Lietuvijoje.)

O apie tai kad krikdėmų šulų buvo su komunistais bendradarbiauta paliudija Kun. A. Šmulskščio "atsisaukimas" Lietuvos katalikus, tilpęs katalikų laikraštyje "XX Amžius" (Lietpos 11, 1940 metais), raginantis katalikus balsuoti į "Lietuvos liaudies seimą".... Tame garsiaame atsisaukime, laisike, gerbiamas autorius, atmetęs Bažnyčios mokslą apie komunizmą, ne tik pamynė kojom tautinį Lietuvos prada, bet ir visuomeninį gyvenimą: džiaugėsi įvedimu civilinės metrikacijos, tariama lygybe, gerbuviu....

Jei jie ponai kunigai nebuvo bažnytinės ir civilinės valdžios nubausti tai dar bus. O stoti, arba kitus traukti į Lietuvos Respublikos Teismą, Gabaliauskui nereikės. Ten vietoje yra

perdaug liudininkų ir perdaug faktų. Kitas dalykas, kad Gabaliauskas, gerai nujausdamas kaltę už savo šmeižtus, už Lietuvos teisių paniekinimą, už visokius "bendradarbiavimus" tikrai Lietuvos Respublikos teismo neišvengs. Lietuvų tauta moka atsiminti, ji dar dar gyva.

Gabaliauskui už bambą aukšteliau nelemta pagalvoti....

Ir kasgi galėtų nepaneigti netikusią kaip anais laikais šiais laikais krikdėmų politiką: sukurtis vieną kartą su komunistais, kitą kartą su socialistais....

Ir kam čia dar pykti, svaidytis ir grąžinti? Ar negeriau teisybei į akis pažiūrėti!....

KUN. A. ŠMULSKČIO LAISKAS

Dirvoje jau buvo rašyta apie tai kaip žymiausi Lietuvos krikdėmų vadai, Kun. Šmulskštys ir Kun. Krupavičius, apsilėję raudonais marškiniais — Birželio m. 1940, su džiaugsmu patiko Vilniuje, Lietuvą okupuojančius Sovietų raudonarminčius ir GPU šnipus.

Štai vienas pavyzdys kaip jie toliau Lietuvoje elgėsi, kada bolševikai rengėsi Lietuvą pajungti Maskvai.

Krikdėmų organas "XX Amžius" (tokio tipo kaip Chicago Draugas), 1940 metų Liepos 11 d. įdėjo Kun. A. Šmulskščio sekančio turinio atsisaukimą į Lietuvos katalikus, agituojančią kad katalikai balsuotų už pavergimą Lietuvos Sovietams:

"AR MES, KATALIKAI, BALSUOSIME?"

"Žinoma! Kuriam lietuviui katalikui galėtų būti neprimtina rinkiminė platforma su jos pagrindiniais dėsniais?"

"Lietuvos valstybės nepriklausomybė glaudžiose ryšiuose su galingomis Sovietų Respublikomis. Valstybinė Lietuvos kalba ir visų, Lietuvoje gyvenančių, tautų solidarumas laiduoja lietuviams teisę būti šeiminingais savo tėvynėje, ne laikant kitų tautų posūniais. Kuris lietuvis katalikas šitų principų nepripažintų ir už juos nekovotų?"

"Darbininko aprūpinimas ligoje bei senatvėje; suteikimas darbininkui galimybės pačiam užsidirbti padorų pragyvenimui, o ne laukti išmaldos iš fofkstrofinės labdarybės — yra tai neginčijami principai. Kadangi šitie principai norima įgyvendinti ne smurto ir verčiųjū naikinimo, bet įstatymų ir tvarkos keliu, mums, katalikams, belieka tik balsuoti, pasirenkant iš gerų kandidatų pačius, mūsų nuomone, geriausius."

"Civilinė metrikacija yra senai pribrendęs dalykas. Visokių privilegijų panaikinimas, visų lygybė prieš įstatymus, tikrybinė tolerancija, asmens ir teisėto jo turto neliečiamybė — visa tai yra principai, už kuriuos mes visada balsuosime. Taigi, už šiuos visus principus ir jų teisėtą bei skubų įgyvendinimą mes, katalikai, einame balsuoti. Kiekvienoje gyvenimo kovoje, mes, katalikai, negalime nuošaliai pasilikti stovinčiais stebėtojais. I kiekvieną naują gyvenimą mes privalome įnešti naujas priemones, suderintas su mūsų įsitikinimais ir išpažintais principais, kuriuose artimo meilė yra mūsų pirmoji pareiga."

A. Šmulskštys.

Kiek šiuose žodžiuose veidmainystės, saldiežuovavimo ir neteisėybės aišku kiekvienam doram žmogui žinančiam tikrą, rimtą katalikų taktiką. Šis straipsnis, nors kunigo rašytas, nors taikomas katalikams, bet yra nedoras, išverčiantis doros kailį į veidmainystę, į apgaule pačių žmonių kurie paprastai verčiami sekti tokių politikierių, kurie naudoja tikėjimą ir bažnyčią savo tikslų siekimui.

Tas krikdėmų vadas, kuris vos prieš mėnesį pirmo to nepripažino teisės Lietuvoje tautininkams valdyti, kuris laukė su džiaugsmu ateinančių bolševikų tautininkus iš Lietuvos išvyti, savo atsisaukime jau pripažysta kad kiti Lietuvos gyventojai nebutų laikomi "polsuniais" ir kad katalikai net "kovoja" už tuos principus!

Jis sutinka išsivadėti ir bažnytinės metrikacijos ir pripažysta civilinę metrikaciją (ko seniau Lietuvai reikalavo socialistai ir laisvamaniai bet ko krikdėmai anaipol nesileido) "senai pribrendusių dalykų".

Per visą tautininkų valdymo laikotarpį jis ir kiti jo rūšies krikdėmai neišsietko naujų Lietuviškų gyvenimu, dirbo, įieškojo priemonių išversiti tautininkus, kaip niekinigiausią elementą Lietuvos istorijoje, bet kai bolševikai atėjo, tas saldiežuvis čiauba:

"I kiekvieną naują gyvenimą mes privalome įnešti naujas priemones, suderintas su mūsų įsitikinimais ir išpažintais principais, kuriuose artimo meilė yra mūsų pirmoji pareiga."

Bolševikams, Maskvai, "saulėi" Stalinui Kun. Šmulskštys greitai surado galima pritaikyti savo įsitikinimus ir išpažintus principus, ir pačią artimo meilę, ko saviems žmonėms tautininkams, kurie buvo dori katalikai, tikėjimo pildytojai, palaikytojai ir rėmėjai, negalėjo savo širdyje rasti.

Bolševikų svetimų okupantų-pavergėjų sulaukę, krikdėmų vadai vyliėsi bene gausią valdžią į savo rankas, jiems pasilankčius....

Amerikoje, tą pačią politiką prieš S. Smetoną mūsų krikdėmai ir toliau atkakliai varo, kurie randa galimybę susidėti ir su socialistais, ir su Lenkais ir kitais atvarais, tik ne su Lietuvos Prezidentu A. Smetona. K.S.

NAUJOS ANGLIJOS TAUTININKAMS

WORCESTER, Mass. — Pastaromis dienomis šioje ir kitose kolonijose eina pasitarimai apie sušaukimą Tautinės srovės veikėjų Naujoje Anglijoje suvažiavimą.

Šio suvažiavimo dalyviai sušėdė iš Lietuviškai nusitelkusių veikėjų.

Konferencijai yra numatyta kelios vietos, butent Waterbury, Boston, Worcester, arba Hartford. Tačiau dauguma tikisi kad geriausia vieta bus Waterbury, Conn.

Tautiniai nusiteikę veikėjai ir veikėjos nesitiki didelio susirinkimo, nes didesnis skaičius tikimes dalyvaus bendroje Amerikos Tautinėje Konferencijoje ar Suvažiavime.

Čia kalbama tik apie Naujosios Anglijos tautinių minčių žmonių susirinkimą ir pasitarimą, — tų žmonių kuriuos Lenkai nei Rusai, nei Prūsai agentai nepajiegė sudrumsti.

Šios konferencijos vienas iš uždavinių bus praplėsti "Lietuvai Vaduoti Sąjungos darbą Naujojoje Anglijoje."

Taigi, veikėjai ir Veikėjos N. Anglijos ribose, rengkites į šį svarbų pasitarimą; jūsų geros mintys, jūsų parama Lietuvai yra reikalinga, o dabar momentas svarbus dirbti.

Reporteris.

Senatorius Lankosi Kiska Saloje

Senatorius Homer Ferguson, iš Michigan valstijos, apžiūrinėja Japonų mažąjį submariną, likusį Kiska saloje, kai Japonai iš ten slapta pabėgo. Amerikos kariai jam aprodė tų nematytą pabūklą. Fergusonas yra narys Truman komiteto tyrinėjančio Amerikos karo vedimo budus.

SKRAIDO KAIP SAKALAI

Prie Pulk. K. Griniaus Paskaitos

Teko perskaityti skambiu pavadinimu referatą "Nepriklausomos Lietuvos Vieta Būsimoje Europoje ir Pasaulio Taikos Sistemoje", kurį keliolika mūsų laikraščių įdėjo. Jį parašė Pulk. K. Grinius, kuris "savo vardu" jį Pittsburgho konferencijai paskaitė. Gerai kad savo vardu skaitė, nes pulkininkas yra Lietuvių Tautinės Tarybos pirmininkas, o ta LTT, pasak Prof. K. Pakšto, yra "Lietuvos parlamentas", nes sudaryta iš "stambiausių" Lietuvos partijų atstovų. Jei referatas negudrus, galima sakyti ir jo autorius negudrus, tokiu būdu ir LTT būtų visai negudri pasirinkdama negudrų pirmininką.

Iš referato sunku suvaikyti ką pones pulkininkas pasakytį norėjo, nes nenustatė nuosai kios minčių linijos ir nepadarė išvados. Matyti, jis tiki šis karas panašus Kryžiaus Karams Viduramžiais, nes, sako, pagrįstas ideologiniais, ne ekonominiais, sumetimais. Autorius turbūt negirdėjo Hitlerio kalbos apie Ukrainos laukus ir Urulų kalnus, taip pat nemato kaip naziai užkariautos Europos už savo reikalams sukautė. Komunistinė problema jam esanti "sena kova tarp Vakarų Europos civilizacijos ir Rytinio materialistinio nihilizmo". Bet iš kur "sena", jei pirm 1918 metų jokio "materialistinio nihilizmo" Rytuose nebuvo. Buvo tik pravoslavine krikščionybė pridenętas Rusų imperializmas, pagrįstas noru uostyti ir Vakarų Europą nusidriekiančios lygumos geografiniams sumetimais? Tą imperializmą Stalinas tik naujais žodžiais apdengė.

Pareiškęs fašizmo nugalėjimo faktą, pulkininkas nieko nepasako apie "komunistinę problemą, kuri Lietuvai tiek pat svarbi, bet tvirtina kad Amerika ir Anglija, vienų vienos, turės pasaulio taikos ateitį savo rankose. Rusija valdo šesį pasaulio dalį. Vokietijos ir Japonijos galiai žlugus, Rusija vartysis kaip inkstas taukuse, bet pulkininkas ją nubraukia kaip musę nuo kaktos. Amerikos ir Anglijos spauda pilna balsų apie legalinę svarbą Anglijai, Amerikai ir Rusijai (kiti dar Kiniją prideda) susitariti. Ruošiasi diplomatai, ruošiasi Rooseveltas, Churchill ir Stalinas — tik mūsų "parlamentas" Lietuviškas pulkininkas nesiruošia.

Teisingai pabrėžęs kad nepriklausomos Lietuvos principas tik du stipriai ir nuoširdžiu draugu tetuli (Rooseveltą ir premjerą Churchill), referato autorius nepasvarstė kaip šie du draugai perkaltės Rusiją ir jos imperializmo siekiant. Amerikonų spauda kalba apie patikrinimą Rusijai saugumo Vakaruose, apie daviama milžiniškos pagalbos atsiųstatyti — bet pones pulkininkas turbūt tiki į pono Tvardausko "maces".

Tokiu būdu, palikęs Roose-

veltui ir Churchillui, kaip galint, Lietuvai laisvę atgauti, pats imasi kalbėti apie Lietuvos kariuomenę ir federacijas. Po karo, sako, Lietuva kariuomenę turės (autorius buvo Lietuvos karo attache Berline), bet kad Lietuva saugi būtų jai teks dėtis "į didesnę Baltijos regionali vienetą su bendru karisku koordinacijos centru".

Ką šie žodžiai reiškia sunku iš pulkininko poleikų suprasti. Jis pripažysta kad Skandinavų valstybės jau apsisprendusios būti "Atlanto komplekse" (ką tas reiškia, autorius nepasako) Tokiu būdu, "kariškos koordinacijos centru", Lietuvai, "Baltijos regionaliame vienet", lieka tik Lenkija, Rusija ir Vokietija. Šio karo metu Lenkija buvo į tris savaites sutriuškinta, nors daug didesnė valstybė negu Lietuva, — koki saugumą ji kam gali duoti? Apie Rusiją ir Vokietiją pulkininkas tyli. Turbut žino kad joks Lietuvių "koordinacijos centru" ten neįsieskos, nes busimos Lietuvos likimas tada būtų: ar Sibiras, ar Rytprusiškas suvokietinimas.

Tokiu būdu, iš "Lietuvos parlamento" Saliamono galvos tos paskaitos klausytojas ir skaitytojas nieko nepatiria apie "Nepriklausomos Lietuvos Vieta Būsimoje Europoje ir Pasaulio Taikos Sistemoje".

Laimė, tas skaitytojas gali prisiminti 1902 metais Povile Višinskio pareikštą 20-to amžiaus Lietuvos siekį: "Mūsų idealas: laisva, nepriklausoma Lietuva, nusikračius svetimų ir savų despotų, pamynus po kojom tamsybę, kitų laisvų tautų draugėje besirupinanti savo ekonomine būkle gerinti ir žengti pirmyn".

Eilinis skaitytojas atsimins ir pasidžiaugs mūsų kovojančių brolių tiesmuku, atviru, visiems suprantama Lietuvių kalba padarytu pareiškimu šių metų pradžioje, kuris buvo įdėtas slapta leidžiamame Lietuvos laikraštyje, "Nepriklausoma Lietuva", ir pasirašytas slaptyvardžiu Girinis:

"I tautų bloką ineisime tik tai per kovas, kraują, plieną. Kaip bus sudaryta busimos Europos pusiausvyrą dar nežinome, bet mes pasiryžę joje dalyvauti kaip suverenę valstybę, kuri turi savo ribose visus Lietuvius ir visas žemes, vis vieną ar anksčiau jos buvo nepriklausomos ar buvo svetimų valdomos. Mes siekiame nepriklausomos Lietuvos, su Lietuvišku pajuriu Vakaruose, su Lietuvišku Vilniaus kraštu Rytuose, Lietuvos su sostine Vilniū. Už šią Lietuvą visi Lietuviai, be pažiūrų skirtumo, kovos iki paskutinio!"

Pittsburgho konferencija, sakoma, teturėjus tik šešias valandas laiko tikram darbui. Pulkininkas Grinius tų šešių valandų pusvalandį savo referatui suvartojo. Gaila kad jis priklauso prie tų Lietuvių kurie laika šimtmečiais matuoją.

Vyt. Širvydas.

KIBIRKŠTYS

Rašo Titnagas.

GARSIOS Pittsburgho konferencijos atbalsai aidi per visus raudonus, geltonus ir baltus laikraščius visokiais komentarais.

Pirmas po konferencijai prabilo geras patriotas Dr. M. J. Colney, iš Waterburio, klausimu, "Kodėl nedalyvavo Lietuvos Prezidentas?"

I tą trinkelėjimą tuoj atsiliępė žirklys — kruvino Stalino agentėlis Mizara ir monopolijų daugymo dinastijos "karaliukas" P. Grigaitis.

Sis savo įgimtu žiaurumu net Mizarą pralenkia pludimu ne tik Lietuvos Prezidento bet neaplenkė nei paties Dr. Colney.

Kadangi Dr. Colney pats dalyvavo toje garsioje konferencijoje tai ai manau kad gerb. Doktorui yra gerai žinoma kodėl nedalyvavo Lietuvos Prezidentas ir kas būtų atsitiępę jeigu kas nors būtų bandęs iškelti klausimą kodėl nedalyvauja Lietuvos Prezidentas, arba pasiulyti kad konferencija pasiųstų Lietuvos Prezidentui pasveikinimą.

Tokie klausimai būtų užkūrę pragarą konferencijoje ir gal būtų įvykus konferencijos eksplozija.

LAUKIAMA SVARBAUS CHURCHILL'O PLANO

Jeigu įvyks, ir ar įvyks, didžiųjų karo vadų — Roosevelt, Churchill ir Stalino — susitikimas ši rudenį, tēmytojai tikrina, Churchill patieks savo gerai išdirbtą planą pokariniam valstybių bendradarbiavimui.

Pereitą Kovo mėnesį Premjeras Churchill yra pareiškęs jog jau labai laikas Amerikai, Britanijai ir Rusijai "pradėti tartis apie ateities pasaulio organizaciją", bet jis siūlo sudarymą tam tikros Europos tarybos, kurion ineitų visus svarbiosios Europos šalių šeimos kaipo partneriai.

Bet Stalinas tam priešingas — jis priešinasi net paprasčiausiai kombinacijai kur ineitų kokios nors valstybių grupės. Tame Maskva mato vis tiktai jai "pavojus". Gal Stalinas nori kad visos šalys būtų palaidos, kur kominternio šnipai vėl galėtų savo revoliucijos planą vykdyti.

Nesutiksi su Grigaičio ultimatumu, konferencija "splītys". Sutiksi — nusizeminiamas ir pasidavimas diktaturai.

Statement of the Ownership, Management, Circulation, etc., Required by the Act of Congress of August 24, 1912, and March 3, 1933

Of DIRVA, published weekly at Cleveland, Ohio, October 4, 1943

State of Ohio
County of Cuyahoga ss

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared K. S. KARPUS, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the BUSINESS MANAGER of the DIRVA and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, embodied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:

THE OHIO LITHUANIAN PUBLISHING CO., INC.
Editor: K. S. Karpius, 844 Parkwood Drive, Cleveland, Ohio
Managing Editor: K. S. Karpius
Business Manager: K. S. Karpius

2. That the owners are:
Publisher: THE OHIO LITHUANIAN PUBLISHING CO., INC.
K. S. Karpius, 844 Parkwood Drive, Cleveland, Ohio
V. S. Jokubynas, Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there none, so state)

THERE ARE NONE.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, holding stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is:

THIS IS A WEEKLY PUBLICATION.

K. S. KARPUS, Business Manager.
Sworn and subscribed before me this 4th day of October, 1943
My comm. expires Sept. 9, 1945 P. MULIOLAS, Notary Public.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

MAZA Lietuvos tauta susiduria su dviem frontais kovoje už savo nepriklausomybę ir net gyvybę. Vienas frontas — iš mušti Vokiečius, antras — atsikratyti to baisaus, žiauraus Azijato okupanto — bolševikų iš Rusijos. Tai gąsdinanti, baisi kova, kurioje Lietuviai gali visą pasitikėjimą ir viltis dėti į mažas savo jėgas esančias dar likusias Lietuvoje, ir į žmoniškumą, teisingumą.

Lietuvos žmonės nekantriai nešė raudonųjų jungą per metą laiko 1940-41, dantis sukandę kentė, ir matydami ką Rusai okupantai daro, kaip naikina tautą, pasikėsino raudonųjų okupantų atsikratyti. Juos pakeitė kiti okupantai, kurie mūsų tautą kankina-žudo jau trečias metas — nuo Birželio 23, 1941.

Šių antrųjų okupantų jungą numesti galimybės matosi. Amerikos ir Britų jėgos labiau ir labiau gniaužia Vokiečius, ir jų siaubimo pabaiga ateina.

Bet kartu su nykstančiu Vokiečių frontu, Lietuviai užėina antrą pabaia: Lietuvos linkui slenka tas pats siaubunas-naikintojas kuris buvo sugriebęs Lietuvą terioti šio karo pradžioje.

Jeigu vakaruose Alijantai greičiau nepribaigs Vokiečius ir jie nesutiks padėti ginklą laiku, tada Rusai tikrai ims Lietuvą terioti iš naujo, kadangi jie atsikrato su Amerika ir Anglija skaitytis.

Visų Lietuvos žmonių akys bus atsuktos į mus, į Amerikos Lietuvius, pasitikint kad mes galime išprašyti iš Amerikos valdžios Lietuvai užtarimo. Kaip tas užtarimas bus teikiamas — priklausys nuo Amerikos politikos vadų žmoniškumo ir atsivėlumo į teisingumą.

Daugiau reikšmės priduočiau Amerikos Lietuvius pagėdavimai ir prašymai jeigu mes būtume vieningi. Didesnis ir reikšmingesnis būtų mūsų balsas jeigu mes išvien kalbėtume savo naujosios tėvynės vadams, prašydami užtarimo mūsų senajai tėvynei, kur gyvena žmonės verti savo laisvės ir teisingos dalybos.

Jeif vieningai dirbtume, mūsų jėgos būtų žymiai didesnės. Jei visus mūsų visuomenės vadus būtų vadovavęs susirūpinimas priešų pavergtos Tėvynės Lietuvos likimu, o ne palaidos svajonės kad jau jie galės Lietuvos valdovais tapti, jų nemėgiamus valdovus svetimiesiems išstumus, — mes Amerikos Lietuviai būtume turėję milžinišką fondą Lietuviškai akcijai vykdyti ir atvaduojamos Lietuvos nukentėjusių nuo karo žmonių pagerimui. Šiandien mes esam ne tik dvasios ubagai, bet ir kišenius ubagai. Kas tai matė kad visose srovėse nebūtų nei \$25,000 pinigų Lietuvos reikalams, kuomet turėjome turėti bent pusę milijono dolarių.

Visuomenė kuri iš šalies dalykus tējima, privalo būti teisingais teisėjais: Musų srovų vadai nesieš naudotis visais galimais budais Lietuvai pagelbėti, bet šoko į darbą vieni kitiems kliudyti kad ir kitiems nesisektų dirbti. Tai sabotažas plindytis darbe, tai išdavikiškas darbas, vertas griežiausios bausmės.

Visuomenė pati buvo pasirėngusi stoti į darbą tuo tikruoju būdu kuriuo buvo galima daugiausia naudoti turėti — susispietus aplink išlikusį gyvą ir pas mus atkėlusį Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną. Bet ką darė tie sabotažnikai: jie viską sukludė, darą suardė, visuomenę sudemoralizavo — ir kas blogiausia, patys nieko nepesė.

Jie net konferencija šaukė, pridengdami Lietuvos "gelbėjimo" skraiste, didesniais savo sabotažiško sėlimo parodymiais — kad daugiau ir daugiau pakenkus laisvės ir paramos iš mūsų tikintiems mūsų broliams Lietuvoje.

Amerikos Lietuviai! Dar mes galim daug padaryti pastumdami į šalį tuos mūsų sabotažnikus ir stodami į tikrąjį darbą susispietę apie Lietuvos Prezidentą. Jei kolonijų veikėjai išblaškys sau iš akių dumus kuriuos jiems leidžia tie sabotažnikai, ir suskubs pasidarbuoti kaip jų geri norai linkui Lietuvos diktuoja, mes daug dar galėsime nuveikti. Ateina rudens sezonas, susidarykit maži būreliai veikėjų kolonijose, rengkit Lietuvos Prezidentui prakalbas, kvieskit jį pas save, jis atsilankys, pagelbės jums su jūsų vietine Lietuvių gerasirdžia visuomene padaryti Lietuvos labai jūsų širdyse nešiojamą-trokštamą pasiaukojimą.

Sabotažnikus sekant, klausiant jų klaidinimų, ir su jais dirbant netoli nueisite, kaip jau iki šiol jums paaiškėjo.

Parodykit savo tikrą pasišventimą Lietuvą gelbėti arba liaukites veidmainiavę: nekalkėkit apie tai ko nenorite daryti. Jūs prasižengiate prieš savo brolius, kruvinom asarom laukiančius iš mūsų pagalbos, savo nemokėjimu dirbti, negalėjimu išblaškyti kenksmingų dumų jums leidžiamų į akis iš tų sabotažnikų pusės.

Išgirsit balsą savo kenciančių brolių, šimtų tūkstančių jų, o ne klausykite poros-trijų sabotažnikų, kurie naudodamiesi jūsų lengvatikyste užkirto jums kelius dirbti Lietuvos gelbėjimui.

SUV. VALSTIJŲ Senato užsienių santykių komitete išvystyta stiprus judėjimas prilaikyti skubėjimą šios šalies paskelbimo savo pokarinės užsienio santykių politikos iki Amerikos svarbiausios taktininkės šalys bus patirtos kur jos krypta ir ko jieško.

•**KARVEI** užtenka tik pauostyti česnakus ištisai per 10 minučių, ir jos pienas įgauna česnako skonį, niejimų" į svetimų šalių reikalus — į ką Demokratai ir

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius) Rašo Vyt. Širvydas.

Tautininkai

Katalikų Susivienijimo organas Garsas mano jog Amerikos Lietuvos tautininkų šaltumas Pittsburgho konferencijai kilęs "iš piktumo" kad katalikai ir kitos srovės nepripažysta tautininkų "privilegiuota srove".

Sunku suprasti ką čia Garsas norėjo pasakyti, bet Amerikos Lietuvos J. Audronis teisingiau nusako tautininkų troškimus. Sako, kitos srovės tautininkus dabar smarkiau puola delto kad "pamatę organizuojantis žmones kurie Lietuvių visuomenei neturi kitų pretenzijų kaip reikalaujanti iš jos padėti kovoti už Lietuvos nepriklausomybę". Katalikai ir socialistai ir sandariečiai nori "vadovauti" visuomenei, tautininkai nori ją suorganizuoti talkai už Lietuvos laisvę.

Idomu kaip nekuri laikraščiai bando pasakoti buk konferencijoje dalyvavę ir "tautininkai". Tiesa, pavieniu buvo, bet organizuotai ši srovė nebuvo ten atstovaujama, nes konferencijos rengėjai nutarė ją ignoruoti ir konferencijon nekviešti. Tautinio Susivienijimo organas Tėvynė, tokiu būdu, teisingiau rašo sakydamas kad "susiprato" tik "katalikai, socialistai ir sandariečiai".

Katalikų Draugas cituoja Sandaros redaktoriaus žodžius: "Ateityje visi didžiulės dalyvavę šioje konferencijoje ir padėję pradžią didiems darbams del Lietuvos". Šie žodžiai tai skaudai žandinė "susipratusių" srovų vadams. Lietuvos laisvei pavojus kilo 1939 metais. Jos laisvė buvo pasmaugta 1940 metais. Bet musų srovų vadai, kaip Sandaros redaktorius sako, tik po to kaip 1943 metais susisaukė 376 Amerikos Lietuvos visuomenės dalies delegatus į Pittsburghą, įgijo drąsos "padėti pradžią didiems darbams". Di-

desnio srovinio bankruto ir buti negali!

Tautininkai, pamatę kad katalikai ir socialistai tik srovines baikas iš Lietuvos nelaimės krečia, 1940 metų Rugsėjo mėnesį pradėjo organizuoti Lietuvai gelbėti fondus (suvažiavimas Rugsėjo 2-3, 1940, Philadelphiaje), ir toliau savo veiklą tobulindami suorganizuavo Lietuvai Vaduoti Sąjungą ir American Friends of Lithuania. Jie pradėjo rinkti aukas finansuoti kovą už Lietuvos laisvę ir pasiėmė leisti Amerikos Ministerio Lietuvai, Dr. Norem'o knygą. Tuose darbuose iš "susipratusių" srovų tautininkai negavo nei per nago juodimą pagalbos.

KO TAIP NULEIDOTE RANKAS?

(Margalis)

Vaikai teb'virkdomos tėvynės, Ko taip nuleidote rankas? Gal galo, rodos jums, neras Skriaudimas laikas jus pamynęs?

Ko liudit? — Kraugeris pražus — Juk Neroną galybė griuva! Tėvynė buvusi ir bus, Užspringis praryjantis Lietuvą!

Daug kentė mūsų jau šalis Ir priešų daugelį pergalėjo: Ginklai Kryžiuočių sutrupėjo. Atšipo Vokiečių peilis,

Lietuvio bekertant krutinę — Lietuvis žėdno atsigynė! Ko liudit? ar peilis aštrinis Sutiko, ar dabar šaltesnis

Širdyse jūsų plasta kraujas? Gal persekiojimas šis naujas Skaudėnūs asmenis įgijo?... Bet.... luš ir šiaurės kalavijas!...

IS MARGALIO

Skurdi... neapgieda ji mūsų gamtos, Pavasario auštancio, kvapo Gegužės, Ramumo nekalto, saldybės maldos, Širdies nei skaistumo tėvynės mergužės. Kalėjimą tik ji apgieda širdies, Troškinta skausmų, atgaivinta vilties.

LIETUVIAI IR LENKAI

Dr. J. Matusas, Lietuvos Šaulių Sąjungos organe, Trimite, 1940 Metais, dar Nepriklausomoje Lietuvoje, šiaip kalbėjo apie Lietuvos Istorinius Santykius su Lenkais:

BUVUSIOS Lenkijos sluogsnių ir spaudos balsai skelbia įprastinę iškreiptą nuomonę apie seniau buvusią Lietuvos ir Lenkijos uniją. Pirmą kartą ją sudarė Lietuvos valdovas Jogaila 14-to amžiaus pabaigoje ir jis tuomet, vienas valdovas, valdė dvi skirtingas valstybes. Pagal tos unijos tikslą ir turinį jai geriau tikėtų karo sąjungos vardas. Lietuva prieš kryžiuočių orėdą tuomet įėjojo pagalbos, ir jos padedama savo priešą ilgiam laikams nugalėjo.

Tačiau šią daugiau išorinę sąjungą Lenkai stengėsi dirbtinomis žiaurėmis priemonėmis paversti tikraja ir nuolatine unija. Smurtu buvo sulaukymas karaliaus vainikas, kurį garsiam Lietuvos valdovui Vytautui siuntė Romos Imperatorius Zigmantas. Paskui nuo sosto, per versmą keliu, buvo pašalintas Svitrigaila, Vytauto įpėdinis, o jo pusbrolis Zygmantas, supintų intrigų dėka, buvo net nužudytas. Panašiu būdu žuvo ne vienas Lietuvos didikas. Minėto Svitrigailos laikais del peršamos unijos Lietuviai prieš Lenkus net vedė formalų karą (1431-1432).

Lenkų balsai paprastai skelbia jog kai Lietuva su Lenkija buvo sujungta vadinama Liublino Unija (1659), tai Lietuvos valstybė visiškai ir tobulai įsijungė į Lenkiją ir joje sutirpo. Tuo tarpu pati ta unija buvo įvykdyta įvairių kombinacijų dėka, Lietuviams nenorint ir priešintis. Tačiau svarbiausia kad ir po tos formalinės unijos, kaip ištyrė Lietuvos ir kai kurių kitų kraštų istorikai, Lietuva kaip valstybė ir toliau gyvavo. Ji turėjo atskirą savo valstybės aparatą, išdą, pinigų, kariuomenę ir teismus. Lietuva visą laiką, iki pat 18-tame amžiuje padalinimo, turėjo skirtingą savo teisę — garsojį "Lietuvos Statutą". Lietuviai patys vieni šaukdavo savo seimus, vadinamus konvokacijomis ir konfederacijomis. Lietuvos kancleris (atitinka ministerį pirminką) turėjo savo antspaudą, kuria žymėdavo Lietuvą liečiančius raštus. Buvo ir savų mokesčių sistema.

Beveik iki pat 17-to amžiaus pabaigos tarp Lietuvos ir Lenkijos išbuvo miltų siena. Pagaliau, Lietuva visuomet turėjo savo kariuomenę su karo vadu, vadinamu Etmonu. Vadinasi, dilypė Lietuvos-Lenkijos valstybė niekuomet neturėjo bendros kariuomenės. Kad vienos valstybės kariuomenė galėtų įžengti į antrą valstybę, reikėjo ypatingo nutarimo.

Suminėti ir daugybę kitų smulkesnių reiškinų buvo įvykdyti nepaisant Liublino Unijos, kuri buvo paskelbus abiejų valstybių suliejimą. Taigi neginėjamai įrodyta jog Lietuvos valdantieji sluogsniai ir visuomenė priešinosi Lenkijos itakai. Ypačiai ryškus to įrodymas tai jau 16-to amžiaus viduryje buvęs teisinis nuostatas kad joks svetimsalis (Lenkai irgi buvo laikomi svetimsaliais) negali gauti valstybinės tarnybos. Prieš kiekvieną tokį mėginimą Lietuviai griežtai protestuodavo ir versdavo kad karalius atšauktų paskyrimą, jei kartais tokį budavo padaręs. Tiesa, nuo 18-to amžiaus pradžios įvairiais keliais Lenkai pradėjo gauti Lietuvoje valstybinių tarnybų, bet tai daugiausia žemesnieji valdininkai, o aukštyji valdininkų tarpe Lenkų buvo visai retai, gi aukščiausiųjų tarp niekuomet nebuvo nei vieno Lenko.

Vadinasi, apie bent kurią Lenkiškumo pretenziją į Lietuvą negali būti kalbos.

Lenkinimas atlikta Tikėjimo pagalba
Tiesa, buvo viena sritis pro kur Lenkiškumas saktu būdu rado kelią Lietuviskumui nustelbti — tai katalikiška tikyba. Nors 13-tame amžiuje Lietuvos Karalius Mindaugas buvo pasikrikščijęs ir paskui 13-me amžiuje jau buvo Lietuvoje nemaža krikščionių, vis delto oficialiai Lietuva priėmė katalikų tikėjimą drauge su unija. Tuomet Lenkai paskelbė kad naujasis tikėjimas yra Lenkiškas (mat, daugumas

Pastaba: **ALGIMANTAS** nuo šio laikro rasis ant 6-to puslapio.

Misijonierių buvo Lenkai), o visa kas Lietuviška yra pagoniška. Tai išreikšta keistu posakiu "Lenkiškas tikėjimas" (Pol-ska wiara). Šią keistą sąvoką vartoja net Lenkų mokslininkai, pav. profesoriai Lewickis ir Kotas. Pradėta vykdyti dės-nis: jei Lietuvis pasikrikščijo tai jau jis Lenkas, o jei nėra tai juo turi tapti.

Tuomet potierius Lietuviai buvo verčiami kalbėti Lenkiškai, nors tos kalbos nesuprato. Tuo padaryta religinė ir tautinė skriauda: žmonės turėjo kalbėti nesuprantamas maldas ir del to kalbėjimo buvo paskelbti Lenkais. Tokių atsitikimų Vilniaus srityje 19-me ir net 20-me amžiuje buvo šimtai. Tokie dalykai priešingai krikščionybės esmei: Kristaus apaštalai nevertė Romėnų melstis Graikiškai; viduramžiais misijonieriai nebruko Vokiečiams savo kalbos, nei dabar Anglų misijonieriai kur nors Afrikoje neskelbia Kristaus mokslo vietiniams žmonėms nesuprantama kalba. Apskritai, Anglų imperijos viešpatavimas kokių nesveikų ir neįsmingtųjų metodų nepažysta. Tuo tarpu Lenkų tautiškumas buvo paspiriamas tikyba. Žmonėse buvo platinama "Lenkų tautos litanija" (Litanja narodu polskego). O liaudžiai kalte įkalta į galvą jog Lietuvių kalba yra "pagoniška". Popiežiui gi prikaltėta jog "Lietuvių kalba tėra Lenkiškosios tarnė". Lietuviai 1908 m. Vatikane gudriū būdu turėjo sugriauti šį teiginį: jie įteikė palyginimui Lenkišką ir Lietuvišką katekizmus.

Po tokių faktų neturi jokio pagrindo dėstymas buk lenkiškumas Lietuvoje ir ypač Vilniaus krašte įsigalėjęs natūraliai, ramiai, pačių gyventojų noru. Taip pat netiesa buk Lenkai perteikę Lietuvai Vakarų Europos kultūrą. Jau Normani-Vikingų laikais ta kultūra plačiai sklido Lietuvoje tiesiog per Svedų ir Danų rankas. Iki 13-to amžiaus vidurio tų tautų prekyba su Lietuva ėjo Nemuno upe. Kultūriniai santikiai su Vakarais buvo palaikomi visą 14-tą amžių, o nuo 15-to per visą 16-tą ir vėliau Lietuviai buriais studijuoja garsiausiose Europos universitetuose: Prahoje, Leipzige, Greifwalde, Bazelyje, Frankfurte, Heidelberge, Paduoje, Wittenberge, Bolognoje, Paryžiuje, ir kitur. O Lenkų kultūros sąvoka Lietuvoje neįprasta ir neaiškias turinio. Tat ir netenka kalbėti apie Lietuvii ir Lenkų pergyventą bendrą kultūrą. Juo labiau negalima kalbėti buk Lenkų kultūra užkariavus ypač Vilniaus krašto Lietuvius. Ne. Tai padarė tikybos skraiste apsisiautęs lenkiškumas.

Prikišama buk pats Lietuvių valstybinis ir tautinis atgimimas esąs dirbtinis, pagimdytas 16-to amžiaus reformacijos ir 19-to amžiaus romantizmo (reformacija—religinis, o romantizmas filosofinis bei literatarinis judėjimas). Lietuvii kalba išlikus tik liaudyje ir Lietuvii tautinis atgimimas rėmėsi vien ukininkų ir dvarininkų neapykanta arba antagonizmu. Ištikrujų gi Lietuvii kalba buvo Lietuvos karalių Mindaugo, Gedimino ir jos vėlesnių didžiųjų kunigaikščių Kęstucio, Vytauto ir kitų kalba.

(Bus daugiau)

Štai apysaka kuri jums patiks!

ALPIS

KESTUCIO IŠLAISVINTOJAS

\$1.50 Popieros viršais. \$2.00 Tvirtais viršais

Didelė, įdomi, lengvai skaitoma K. S. Karpiaus istorinė apysaka iš D. L. Kunigaikščio Kęstucio laikų — apie jaunuolį Alpį, kuris išlaisvino Kęstutį iš Kryžiuočių nelaisvės. Istorija pažymi tik tiek kad Alpis išleido Kęstutį, tačiau tas narsus vaikinai ir toliau gyveno — šioje apysakoje rasit to gyvenimo tolimesnius nuotikius Lietuvoje — jo karavimus, meilę ir atsižymėjimus. Knyga paveiksluota, 288 pusl.

Knyga pasiūciama tuojau, iki jų dar turime. Pasiųskit laiške \$2 arba \$1.50 (50c galima siųsti pašto ženkla).

Reikalaukit Dirvoje

PER TVORĄ
PASIZVALGIUSPRANEŠIMAS
VISUOMENI

Suorganizavome naują Mutual Admiralty Draugiją, kurios vienintelis tikslas yra vienas kitą girti. Kitų narių nepriimame.

L. Šimutis, pirm.
P. Grigaitis, sekr.

SANDAROS V. G. krokodiliaus ašaros palieja prieš tuos kurie pasisakė nepatenkinimus Pittsburgho konferencijos fašistiška tvarka. Sako: "Vyručiai, vyručiai! Jeigu jums tikrai rūpėtų Lietuvos likimas, jeigu jūs įstengtumet suprasti ir atjausti nelaimingų tremtinių padėtį, tai taip nerašytumet!"

Sandaros redaktorius, kuris taip aimanuoja, savo darbais parodo kaip "labai" is atjaucia Lietuvos likimą ir nelaimingus tremtinius: Sandaroje nei karto nebuvo pasakyta kad Sandaros kuopos ir sandariečiai aukotų Lietuvos reikalams: visos aukos prašomos tik Sandaros "namui" (kurio ji neturi, kuris paskolintas, mokesčiai nemokėti). Vaidylai matomai neužtenka pragyvenimui, nėra iš ko skolą mokėti....

Iš PITTSBURGHO konferencijos grynus Čikagietė Gurskienė sako, Lietuviai Kambaryje Pittsburgho universitete nemačius Lietuvos. Gali būti, būtų sunku visą Lietuvą į vieną mažą kambarį sudėti....

SOCIALISTŲ Naujienos sako klausiusios, klausiusios bet negirdėjusios žadeikio, Daudvardžio, Budrio ir net Esto Pustos minint žodį "demokratią", kada kalbėjo apie Lietuvą ir Estiją. Turbut delto kad Lietuva ir Estija jau socialistiniai "demokratinės", o šie vyrai nori, visų pirmiausia, nepriklausomos Lietuvos, kur ponas būtų ne socializmas, bet liaudis.

BOLŠEVİKAS Pruseika klausia: "Ką gero padarė Italijos karalius? Tik juokas ir gana". Gerai kad Italų karalius prajuokino Pruseiką: tautos išdaviką juk retai kas prajuokdo.

SANDARA pataria nekreipti dėmesio į Amerikos Lietuvių Tarybos kritikus. Sako, Eimime tiesiai prie tikslo. Kadangi tikslas yra apsisversti ant kito šono ir saldžiai užmigti tai kritikuotojus Sandara visgi privalėtų geriau pagerėti. Tai alarm clocks!

SANDARA sakosi girdėjus "palaidus liežuvius" plakant būk tautininkai ir komunistai turėsią netrukus suvažiuoti nustatyti sąrašą kandidatų S. L. A. Pildomai Tarybai.

Gerb. Asilas praneša kad tie Sandaros 'palaidi liežuviai' buvo jo uodega.

SOVIETŲ raudonosios armijos artistas Aleksandrovas, pasiklausęs mūsų liaudies dainų (kaip "Is Rytų Salelės" ir "Mano Močiutė") pasakė, "Pilnai įsitikinau kad jūsų tauta niekadosis nesiduos vergiama".

Ar neturi kas rekordų su tomis dainomis, Lietuviešiams bolševikams peckeliams pasiūsti? Jei jos padarė įspūdį nemokančiam Lietuvieš kaitos Rusui, maž sujaudins ir Lietuvieškus judošeilius....

KAS GERO IR BLOGO BUVO NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

Rašo JONAS A. ARMONAS.

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

KUNIGŲ BOSAVIMAS — IR JŲ GALYBES PABAIGA

Klebonas paveiktas buvo tokių pajaukos ir už metų laiko sėkmingą biznį turėjo likviduoti, tos įstaigos užsadarė ir tuo pačiu laiku pasiliovė veikus Pasvalyje Blaivybės Draugija.

Klebonui vadovaujant buvo įsteigta "katalikiškas" bankelis, kuris teikė paskolas tiems kas balsavo už katalikų partijas rinkimuose į Seimą.

Kadangi tas bankelis gaudavo iš Kauno šimtus tukstančių litų paskolų pavidale tai daug nežūrėjo kam buvo teikiama paskola, bi tik "savas žmogus" ir daug gali išrėkti kokiame mitynge esant. Kuris daugiau padėjo krikščionių demokratų partijoms tas daugiau paskolų gavo. Daug dėmesio nekreipta ar jis galės gražinti paskolą ar ne. Galų gale daug bėdos buvo tiems rėksniams kai reikėjo gražinti paskolas su nuosimčiais, ir kartu šilta to "katalikiško banko" steigėjams už prastą tvarkos vedimą.

Dar pora katalikiškų kooperatyvų buvo įsteigta, visi jie gerai gyvavo, kol krikščionių demokratų valdžia buvo. Bet kaip greitai klebonai valdžios neteko tai tiems katalikiškiems bankams, bendrovėms, draugijoms atėjo juodos dienos, nes lengvomis sąlygomis paskolų jos Kaune nebegavo, o nebuvo ant sveikų pagrindų suorganizuotos kad galėtų be malonių iš Kauno veikti, ir turėjo vienos anksčiau, kitos vėliau pakrikti. Blogas pasekmės paliko visai aplinkai: tas baidė žmones dėtis ir remti kooperatyvus per ilgą laiką.

Kaip minėjau, Pasvalio parapijos klebonas nebuvo iš politikierių, bet aplinkybių priverstas turėjo politikuoti. Bet buvo klebonas kurie buvo linke politikuoti; tų aplinkybių gyventojai daugiau patyrė visko klebonų valdžios laikais, kuomet viešpatavo krikščionių demokratų režimas.

Pažangus kooperatyvai, bendrovės, draugijos buvo steigiamos šalia anų katalikiškų bankelių ir bendrovių žydėjimo laikotarpiu, bet pažangieji steigiamieji ir esantieji kooperatyvams, bankeliams bendrovėms, draugijoms katalikiška valdžia malonių jokių neteikė, dar gi griežtai persekiojo iš pavydo kad jie tvarkosi geriau už katalikiškas įstaigas.

Pažangus kooperatyvai jokių malonių iš valdžios negavo ir nesitikėjo, bet valdžios revizoriai juos griežtai stengėsi kontroliuoti.

Taigi pažangiųjų kooperatyvai buvo tvieriami grynai kooperatyviniais pagrindais ant sveikų, teisingų pamatų, ne taip kaip katalikiški, kurie buvo įsteigti politiniais būdais įsivokimais. Taip pažangiųjų kooperatyvai išimtinai visi pergyveno katalikišką režimą, kuris tik savus rėmė, kitus persekiojo ir visai jiems trukdė.

Kai litas, savas pinigai, buvo įsteigti, valdininkų gyvenimas buvo jau kitas, kadangi litai buvo brangūs ir pastovūs pinigai. Valdininkams algos buvo keli šimtai litų į mėnesį, pragyvenimas nebuvo per daug brangus, tai buvo dar iš ko ir pabaliovoti, gražiai pasipuosti, ir tt.

Darbininkų padėtis irgi pasikeitė kiek į geresnę pusę, litas laikėsi pastoviai, tai ir suderėtas uždėtis buvo pastovus. Suderėdamas darbą višumet žinojo kiek ko galės nusipirkti kai baigs darbą. Darbo, žinoma, užteko, nors ne visas buvo gerai apmokamas.

Ukininkija irgi su pastavia

KLAIDOS PATAISA

Pereitame numeryje, 2 kolumnos apačioje, paskutinėje eilutėje, pasidarė zeceriška klaida metuose. Kur skaitosi: "Vos pradėjus 1933 metus," turi būti "1923" m.

valiuta geresnėje padėtyje buvo: kainos geros už javus, gyvulius; rinka buvo didelė į Vokietiją ir kitas šalis, nes dar visko buvo trukuma, ypač iš maisto, nes iš po karo pasaulis buvo neprisotintas.

Kainos už rugių, kviečių centnerį siekė 30 litų, kartais ir daugiau.

Ukininkų pajamos nebuvo visai menkos, tai vieni stengėsi karo metu sunaikintas traktorius atsistatinti, kiti ukiškas mašinas įsigyti. Bet daugiau pradėjo duoti dukterims, seserims pasogas tukstančių litų. Net vidutinis ukininkas stengėsi duoti tris ir penkis tukstančius litų pasogą, gi stambesni ukininkai pakėlė iki 10,000 litų pasogą. Tačiau kuris turėjo vieną dukterį tam dar maža bėda, bet kuriam buvo trys ar keturios tam jau buvo sunki našta kiekvienai dukterei tukstančius skirti.

Reikia pasakyti ne visi tų tukstančių grynais turėjo, reikėjo kreiptis į tuos politinius bankelius paskolas užtraukti su dideliais nuosimčiais, kurie vidutiniai metams siekė 24%.

Ne visi norėjo ukes draslonių iš Kauno veikti, ir turėjo vienos anksčiau, kitos vėliau pakrikti. Blogas pasekmės paliko visai aplinkai: tas baidė žmones dėtis ir remti kooperatyvus per ilgą laiką.

Kaip minėjau, Pasvalio parapijos klebonas nebuvo iš politikierių, bet aplinkybių priverstas turėjo politikuoti. Bet buvo klebonas kurie buvo linke politikuoti; tų aplinkybių gyventojai daugiau patyrė visko klebonų valdžios laikais, kuomet viešpatavo krikščionių demokratų režimas.

Pažangus kooperatyvai, bendrovės, draugijos buvo steigiamos šalia anų katalikiškų bankelių ir bendrovių žydėjimo laikotarpiu, bet pažangieji steigiamieji ir esantieji kooperatyvams, bankeliams bendrovėms, draugijoms katalikiška valdžia malonių jokių neteikė, dar gi griežtai persekiojo iš pavydo kad jie tvarkosi geriau už katalikiškas įstaigas.

Pažangus kooperatyvai jokių malonių iš valdžios negavo ir nesitikėjo, bet valdžios revizoriai juos griežtai stengėsi kontroliuoti.

Taigi pažangiųjų kooperatyvai buvo tvieriami grynai kooperatyviniais pagrindais ant sveikų, teisingų pamatų, ne taip kaip katalikiški, kurie buvo įsteigti politiniais būdais įsivokimais. Taip pažangiųjų kooperatyvai išimtinai visi pergyveno katalikišką režimą, kuris tik savus rėmė, kitus persekiojo ir visai jiems trukdė.

Kai litas, savas pinigai, buvo įsteigti, valdininkų gyvenimas buvo jau kitas, kadangi litai buvo brangūs ir pastovūs pinigai. Valdininkams algos buvo keli šimtai litų į mėnesį, pragyvenimas nebuvo per daug brangus, tai buvo dar iš ko ir pabaliovoti, gražiai pasipuosti, ir tt.

Darbininkų padėtis irgi pasikeitė kiek į geresnę pusę, litas laikėsi pastoviai, tai ir suderėtas uždėtis buvo pastovus. Suderėdamas darbą višumet žinojo kiek ko galės nusipirkti kai baigs darbą. Darbo, žinoma, užteko, nors ne visas buvo gerai apmokamas.

Ukininkija irgi su pastavia

kę savo dalies tukstančius litų pragrė-praužė.

Galima sakyti kad per kelis metus apie 80 nuosimčių ukininkų sulindo į skolas bankuose. Kai priėjo laikas skolas atiduoti, vėl naujus vekselius rašydavo, vėl gaudavo pailginimą paskolą kuriam laikui. Vieni kiek mažindavo skolą, bet daugumas vis dar didindavo.

Tada bankeliai pradėjo abejoti apie savo ir kartu skolininkų likimą: pradėjo reikalauoti iš skolininkų kad kas pažiūrėtų jų vekselius. Jei skolininkas negalės atmokėti skolos tai žirantas buvo atsakomingas. Rodos gan pavojingas darbas yra pažiūrėti kito vekselius, bet tų žirantų atsirado daugybė: vieni už geras magaryčias, kurias visada pirma žiravimo sugerdavo, kiti vienas kitam į talką stėjo, ir taip gelbėjosi. Jei šiandien Petro vekselį pažiūrėti.

Jeigu pasaulinė krizė nebutų supurčius tai vekselių mainikavimas būtų ilgai tęsėsis. Kainos krito: rugių, kviečių už centnerį liko tik penki, septyni litai. Kaip diena buvo visiems numatoma kad daugiau ne tik skolininkai nebegalima, bet ir esamas skolas gražinti nebeįmanoma.

Per didelį kunigelių kišimąsi į visas gyvenimo sritis ir vis noras būti vadovais, nurodytojais kitiems kas turi būti daroma, kas ne, laudį privedė prie pasipiktinimo: Štai kunigėlis su ilga sutana bosas ne tik bažnyčioje, bet banke, kooperatyve, rinkoje, karčiomoje, vienu žodžiu be kunigelių niekur pasijudinti nebuvo galima.

Taigi per Seimo rinkimus balsuotojai tokį smugį jiems davė kad noromis - nenoromis

nebeįmanoma.

kunigėliai buvo priversti sutikti ir trauktis į bažnyčios ribas, kur jiems skirta būti kaip kunigams ir jų pačių pasirinkta sritis ir pareiga.

Krikščionių demokratų likimas Lietuvoje pasikeitė 1926 metais — jų galybė tada baigėsi. Krikdemams tas pakeitimas paliko daug karčių pasekmių, bet kiekvienas Lietuvos gyventojas džiaugėsi, saugė, kunigo pareiga prižiūrėti bažnyčią, ne valstybę tvarkyti.

Nepolitikieriai kunigai neradojo netekimo valdžios.

Teko pastebėti Pasvalio kleboną, kuris po to nuo ankstyro iki vėlaus vakaro po savo ukų vaikščiodamas džiaugėsi kaip gražiai jo laukai žaliuoja, ir jo klebonija buvo rami nuo Kauno agitatorių, vadina "svečių". Ir tų vietinių rėksnių klebonui nebereikė, kurie nei klebonui, nei klebonijai naudos nedarė. Klebonas ne tik jų nevašino pas save, bet galų gale nei pažinti nenorėjo, nei per savo kiemą nebeleido eiti, o apie kleboniją jau kalbos nebuvo.

(Bus daugiau)

HIPPODROME

'Behind the Rising Sun'

Štai veiklas atskleidžiantis visą ypatingą gyvenimą Japonų, šioje naujoje RKO Radio's filmoje, "Behind the Rising Sun", kuris rodoma Hippodrome Theatre savaitę laiko, pradėjus spalį 6.

Veiklas vaizduoja Japonų žiaurų motyvų, gyvenimą jų turto, ir vargšų, kaip jie paruošiami gyvenimui. Tame vaizde gauni suvartimo kodėl Japonai priėjo prie įsivados staigiai užatakuoti Pearl Harbor — tas pasilinas užpuolimas buvo jų planuojamas senai ir tai buvo žingsnis į pasikėsimą užkariauti pasaulį sau.

Šioje filmoje dalykas sukasi apie šėsis asmenis, tris Japonus ir tris Amerikiečius.

Kas platina Dirvą — tas platina apšvieta.

MAISTO KLAUSIMAS 1944 METAIS

Karo Maisto Administracija ėmėsi rimtesnių žygių nustatyti aiškų maisto programą. Kaip dabar tai administracijai paaiškėjo, diduma nepasisekimo maisto atžvilgiu šį metų paėjo del nesupratimo kad maisto gamyba yra lygiai svarbi karo reikalams pareiga kaip ir ginklų dirlimas.

Pasirodo kad šių metų maisto gamybos srityje atsižvelg-

ta į tam tikrų interesų reikalus ir stengtasi tam tikrų grupių ineigas apsaugoti ar tai palaikant kainas nuo kilimo ar kaip kitaip. Žinantieji sako, kova prieš kainų kilimą nebus laimėta uždėdant kainų lubas, nes tą sulaužoma kiekviename užkampyje juodosios rinko operavimais.

•NUO DŽIOVOS, kaip apskaičiuojama, Britų Indijoje per metą miršta po apie milijoną žmonių.

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

The May Co's
Basement
jumperiai

Ploniais Bryžiais
RAYON
Gabardine
5.95

Pin Wale
Corduroy
4.99

Norėsit šį laikyti savo "geriausiu" Dirnd stiliaus... Dviem dideliais kišenais... gražiai velvetu apvedžiotas. Žalia, raudona, auksa, pilka ar beje spalva; specializuotos mieros 9 iki 15 jaunų panelių figūroms.

Šios tikrai žavėjančios! Pulkios rusies pin wale corduroy džemperiai su dviem dideliais kvadratais priešakyje ir su gausiu kvadratu užpakalyje. Rudos, raudonos spalvų, specializuotos mieros 9 iki 15 jaunų panelių figūroms.

Vyrams
MAC DEE

ŽIEMAI MARŠKINIAI
IR APATINIAI

Iki Kelių Ilgio	69¢
Apatinės	
Trumpom Rankovėm	89¢
Marškiniai	
Filno Ilgio	89¢
Kelnės	
Trumpos Kelnės	89¢
Iki Kelių	

Marškinų mieros 36 iki 46

Kelnų mieros 30 iki 44

The May Co. Basement

Back the Attack with War Bonds

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

PREZ. A. SMETONA KALBĖJO NAUJOJ PARAPIJOJ

Pereitą sekmadienį, naujos parapijos salė, Moterų Sąjungos 36-ta kuopa surengė vakariene parapijos naujų, naujos lažnyčios statymo fondui. Dalyvavo apie 200 svečių.

Visų dalyvių maloniai nuostabai, vakarieneje dalyvavo Lietuvos Prezidentas A. Smetona su ponu.

Programą po vakarienei vedė klebonas Kun. J. Angelaitis, kuris pasakė trumpą įžanginę kalbą, paskiau perstė kalbėti tos miesto dalies miest tarybos nari, o paskutiniu kalbėtoju buvo n. Prezidentas. Jis savo neilgoje kalboje palinkėjo parapijai geros darbuotės, prisiminė apie Lietuvos reikalus, ir kad turi norą sugrįžti į laisvą, nepriklausomą Lietuvą. Daugiau kalbų ir nebuvo. Pajvairinimui buvo atlikta dainų programėlis.

Parapijai padaryta iš šios pramogos gražaus pelno. B.

KARO BONUS PIR- KO 711,343

Trečioje Karo Paskoloje Clevelando sritis padarė vieną rekordą, kaip paskutinės skaitlinės rodė:

Kvota buvo \$233,000,000
Parduota už \$358,251,343
Pirkėjų buvo 711,343

Taigi Clevelando sritis labai puikiai pasižymėjo karo paskolos vaje. Pabaigoje, pirkime prisidėjo šimtai tukstančių smulkųjų bonų pirkėjų, kurie pagelbėjo sudaryti ir viršyti numatytą 700,000 bonų pirkėjų skaičių.

Visoje šalyje bonų išpirkta už virš 16 milijonų dolarių vietoje nuskirtų 15 milijonų.

Jieško 80 Milijonų Sv. Seno Metal

Clevelande vėl padėta vaju surinkti 80 milijonų svarų senos atliekamos geležies. Tam tikslui į darbą stoji 50,000 savanorių darbuotojų, kurie apalkys visas industrijas, biznų įstaigas, namus ir dirbtuves suraginimui atiduoti visą atliekamą metalą.

Lietuviai, prisidėkit prie šio darbo: surankiokit visokių atliekamų, senus metalinius daiktus nuo raktų didumo iki senų nereikalingų pečių, maudymosi kubilų ir tt. ir atiduokit metalo surinkimo dieną.

Pereitą rudenį surinktas senas metalas dabar jau narsiai kariauja — paverstas į kanuoles, tankus, sautuves ir tt.

NAMU SAVININKŲ SUSIRINKIMAS

Sekantis mėnesinis namų savininkų susirinkimas bus laikomas Spalio 14, trečiadienį, paprastu laiku, Lietuvių salėje. Namų savininkai, įsitęmykite tą vakarą ir nepamirškite atsilankyti visi. Taip pat malonėkit pėkviesti prisirašyti į mūsų organizaciją tuos namų savininkus kurie dar nepriklauso, nes visų mūsų priedėrmė burtis į krūvą ir dirbti už savo interesus.

•MAYORAS LAUSCHE de da pastangas partraukti į Clevelandą Republikonų partijos konvenciją 1944 metais, kuomet bus nominuota tos partijos kandidatė ir prezidentas. Tai konvencijai čia gauti reikalinga maždaug \$150,000. Ji atveš Clevelandui biznio milijono dolarių ar daugiau.

•JAU APIE 450 paleistų iš kariuomenės pasveikusių kareivių veteranų Clevelando srityje jieško sau darbų.

PIENAS SUMAZINTA

Pieno kontroliavimą pradėjus vykdyti, sumažinta pieno pristatymas į Clevelando pienes, taip kad jos gauna mažesnius kiekius pieno paruošimui pieno parduotuvėms ir atvežimui į namus.

PASTU prenumeratą galima siųsti ir iš Clevelando. Kas neturi laiko ateiti administracijon gali pasiųsti laišką \$2 su pilnu savo adresu.

BALSUOKIT UŽ FRANK J. LAUSCHE MAYORU

Lapkričio 2 diena atreja — tai bus be kitų balsavimų ir rinkimas miesto mayoro.

Dabartinis Mayoras Frank J. Lausche kandidatuoja antram terminui, ir pasitiki laimėti. Jis buvo geras miesto šeiminkas, žymiai prisidėjęs prie pasekmingo vedimo miesto reikalų įtemptais karo metais.

LVS Susirinkimas

Lietuvai Vaduoti S-gos 1-mo skyriaus svarbus susirinkimas bus laikomas kito penktadienio vakare, Spalio 15, nuo 8:15 v. Dirvos redakcijoje. Yra svarbių reikalų aptarimui. Nariai ir komisijos prašomi dalyvauti. Valdyba.

PAREMKIT ŽAISLA- VIEČIŲ LEVY

Clevelando balsuotojai prašomi paremti Recreation Levy — įrengimui daugiau ir tinkamų žaislaviečių miesto gyventojų vaikams ir aptaisymą, pagerinimą dabar esančių.

Kitais metais taksai bendrai bus mažesni, dėl to kad išsibailgia tam tikros Levies kurios kitą metų nebus atnaujintos. Taigi ir su ta nauja Recreation Levy taksai sumažės.

Žaislaviečių įtaisymai — Recreation Levy — reikalaujama visai nedidelė suma, tikrai \$127,000, arba 1-10 Mill, kas reikiška tik po 1c nuo tukstančio dolarių nuosavybės.

Tyrinėjimui parodė kad Clevelandas stovi 14-toje vietoje didesnių miestų eilėje vaikų žaislaviečių turėjimo atžvilgiu. Žaislavietės bus steigiamos tose miesto dalyse kur dar jų nėra, kad maži vaikučiai turėtų kur žaisti ir padoriai liuos laikį praleisti. Taip žaislams vaikais auklėjasi doriau, negu tie kurie palaidai bėgioja gatvėse ir pripranta prie visokių niekšiškių dalykėlių, o paskui išauga net kriminalistais.

Paveizdan, Clevelande aukštai pašoko jaunumečių nusizengimai: per šiu metų pirmus 7 mėnesius pašoko net 23.5 nuoš. virš 1942 metais per tą patį laikotarpį buvusių nusizengimų.

Tėvams dirbant, vaikai likę namie vieni, neturėdami kur pasidėti, aiškiausia pradeda iškrypti iš gero kelio.

Balsuokit FOR Recreation Levy Lapkričio 2.

UŽMOKĖJO GYVASTIM

Edward Ralph, 33 m. amž., Spalio 4 užmokėjo savo gyvastim už nužudymą vasaros pradžioje 5 metų mergaitės, Mary Jane Brady, kurią jis išgėdino ir paskui nužudė.

Jis nužudytas elektriškoje valstijos kalėjime Columbus.

Nesibijokit Duotis Egzaminuoti

Clevelando dirbtuvėse pradėta egzaminuoti darbininkų plaučiai ir krutinė susekimui ar jie laisvi nuo džiovos. Tas jums nieko nekaustuos, todėl kai jusų dirbtuvė pasieks tas egzaminuotojų vienetas, eikit patikrinti savo sveikatos stovį noriai.

PARSIDUODA PRESAS

Del spaudimo grapes, obuolių ir kitų vaisių, gerame stovyje, parduos visai pigiai. Kam reikia klauskit Dirvoje (40) 6820 Superior Av. EN. 4486

GERAS KAMBARIS

vienam vyrui ar merginai, Lietuvių šeimoje. Kreipkitės tuoj 7521 Star Ave. prie Superior gatvėkarių. (42)

Jonas Jurgelis Išejo Kariuomenėn

Jonas Jurgelis, prieš kelis metus atvykęs iš Lietuvos, čia gimęs Amerikos pilietis, Spalio 6 išėjo kariuomenėn.

Spalio 2, jų namuose buvo surengta jo išleistuvės ir kartu jų įkurtuvės naujai pirktuose namuose, kuriuos Jonas turėjo palikti. Kartu paliko ir savo jauną žmoną, atvežtą iš Lietuvos, kuri gyvena su jo tėvais.

Jonas, atsitarnavęs Lietuvos kariuomenėje, atvyko Amerikon gyveniti. Atvažiavęs Clevelandan prisidėjo prie Lietuvių kultūriškų darbų vykdymo, veikalų statymo ir rengimo. Su kitais iš Lietuvos atvykusiais jaunuoliais buvo suorganizuojamas Dr. Vinco Kudirkos Skautų Vyčių būrelis, kuris veikė iki jaunėji turėjo išeiti vienas po kitam į kariuomenę. Skautų Vyčių kuopa likdavaus, jie veik visą savo turėtą kapitalą paaukavo Dr. Norem'o knygai "Timeless Lithuania" leisti ir LVS reikalam.

Jonas parašydavo ir straipsnių Dirvai kada mažiau dirbo. Dabar, išvažiudamas kariuomenėn, parašė ilgą straipsnį, "Prisiminimas iš Lietuvos Kurimosi Laikų", kuris pirmą proga atėjęs pradės eiti Dirvoje, per kelis numerius.

Linkime jam laimingai sugrįžti, karui pasibaigus.

LANKO MOTINĄ

Kareivis Stasys Gužauskas parvyko keletui dienų paviešėti pas savo motiną, Marę Gužauskiene.

Taipgi parvyko 20 dienų atolaidoms kareivis Edv. Rumbutis. Jis prisilaukė Dale Mabry Field, Tallahassee, Floridoje.

Povilo Kubiliaus sunus kareivis atvažiavo keletui dienų paviešėti pas tėvą.

MATYKIT NAUJA "ICE CAPEDES OF 1944"

Si didesnė ir geresnė negu kada buvus "Ice Capades of 1944" laida pradėta rodyti Arenoj šią savaitę, didesni minios lankytojų, kurie neapsakomai gerėjasi ir entuziastiškai ploja kiekvienam aktui. Tai tikrai žavėjantis spektaklis, ant ledo, ko negalima įsivaizduoti iki nepamatui pats savo akim. Perstatymuose įvairiausių vaizdų dalyvauja pragaršėję Ice Capades žvaigždės: Donna Atwood, Joe Jackson, Jr., kuris užėmė savo tėvo vietą juokingo padaužos rolės vaidinime; Eric Waite, Markhus & Thomas, the "Old Smoothies", Dentsch & Stewart, Phil Taylor, ir Red McCarthy.

Vaidinimas prasideda gražiai atliekamu 75 Ice Capades perstatymu "Semper Fidelis... U.S.M.C." šis dediguotas United States Marine Corps, kuriame merginos ant ledo atvaizduoja pilną ginkluotą ritmiską maršavimą.

Šie perstatymai tęsis iki Spalio 19, ir kiekvienas privalo pasistenėti jį pamatyti.

Dirva dabar yra pigiausias darbininko liuoslaikio drau- gas; platinkit jį tarp savų.

For Rent 5 Kambariai SU VISAIŠ PATOGUMAIŠ

5 kambariai, su maudyne, viršuje, del suaugusių dviejų žmonių, netoli E. 185th St. ir Naujos parapijos. Susižinojimui telefonaukit: 18609 KEWANEE AVE. IV. 3956 (42)

JIESKAU FARMAI VEDEJO

Senyvi Lietuviai kurie nori prižiūrėti farmą ir gerai sau gyventi, kreipkitės tuojau susitarimui. Galima matyti pavaikare po darbo.

KLEIM ZVINIS

938 East 79 St. (42)

PAJIESKAU seserų. Damutės ir Onos ir brolio Vlado Valiaugu. Damutė vedus už Petro Šnoro, Ona už Stasio Valiaugos. Iš Kazliškių km. Mes išsikyrėm iš Painesdale, Mich. 1914 metais. Jie patys arba apie juos žino prašomi atsišaukti, Veronika ir Povilas Waisutis 6820 Superior av. Cleveland 3, Ohio

Youth's Forum

PHONE: ENDicott 4486

6820 SUPERIOR AVE. - CLEVELAND, OHIO

ZADEIKIS URGES NATIONAL STATUS FOR LITHUANIA

(The Evening Star, Sept. 14
Washington, D. C.)

Freedom from fear in a post-war world can only come through restoration of their independence, the Minister from Lithuania, Povilas Zadeikis, declared.

Speaking before the Womens' National Democratic Club luncheon on "Freedom from Fear", the club's topic for discussion this month in a series of discussions on the four freedoms, the Minister emphasized that "freedom from fear in a political sense" means noninterference in internal affairs of any one state by forces of another state.

Sketching the history of Lithuania, the speaker told how his country had retained independent characteristics through the ages in spite of invasions by stronger countries over a period of a thousand years. Persecutions had caused the emigration of 25 per cent of the Lithuanian population. Now the people look to the day when the ideals proclaimed in the Atlantic Charter will be achieved and "Lithuania will enjoy a return of self-government and independence", he said.

"World War II is being fought by the freedom-loving nations for the liberation of all peoples enslaved by the so-called master races", Mr. Zadeikis continued. "The independence of small nations is considered to be democratic, just and essential to world progress."

Objections to restoring the freedom of Lithuania, now in the hands of the Nazis, seem improbable now, the Minister added, but if such objections should be raised and "annexation insisted upon for the convenience and pleasure of a stronger state, possibilities of a just peace would be greatly minimized", he said.

The Atlantic Charter must be applicable to the Baltic States in equal measure, the speaker declared.

"The Baltic Sea must not be allowed to become a German or Russian lake", he asserted, "but must be made free."

To shake off fear of annihilation and resume her constructive role in post-war Europe, "Lithuania needs a blood transfusion in the form of restored independence", the Minister added.

"Foreign domination is death; national independence is life", he said. "To insure freedom from fear to all small nations, perhaps the League of Nations idea, reinforced by experiences of recent date, should be tried again."

Mr. Zadeikis was introduced by Mrs. Francis B. Sayre, club president.

JACK GANSON TAVERN

LIETUVIŠKA UŽEIGA
24150 Euclid Avenue

Vieta privatskiems pokiliams, Engagemant Partėms, Vestuvėms ir šlaip pramogoms.

Rezervacijai telefonaukit: KE. 9782

Prie U. S. Route 20
Jack Ganson-Karabinas, Sav.

Lietuviška VAISTINĖ

Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias naminės ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atsakančiai. Kreipkitės į savo vientaučio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY

5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8018.

ident, who presided at the luncheon. Mme Zadeikis, wife of the Minister, was among those attending.

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

AN INTERESTING LETTER appeared in the New York Times, bearing the signature of one Liudas Gira, who styles himself a Lithuanian poet and Deputy of the Supreme Soviet of Lithuanian S. S. R. The letter was cabled to the New York Times by the Soviet Information Bureau and purports to answer the declaration signed by Rev. Pakalnis which appeared in the New York Times and was reprinted in Youth's Forum of August 6. In tone and content, this letter is similar to one bearing the signature of a Lithuanian poetess and Deputy of the same Lithuanian Soviet, Salomeja Neris, which appeared in the New York Herald Tribune, on May 20. Another letter of the same general tone, appeared in the Manchester Guardian, in England. It bore the signature of a Lithuanian writer Pivka-Gricius.

THE APPEARANCE of these letters (all distributed by the Soviet Information Bureau) shows a well organized propaganda efforts originating in Moscow. We have no means of knowing whether the persons whose signatures are appended to the letters really wrote them, or whether the letters express their real thoughts. However, all these letters dub every Lithuanian desiring to see Lithuania's independence restored a "fascist". They all lay claim that by "people's will" Lithuania chose to be a Soviet Republic incorporated in the Soviet Union. For instance, Liudas Gira supposedly says:

"Our people firmly believe that the Soviet system alone can insure them freedom from Hitlerism and fascism. Only the Soviet power represented by those whom the people have elected to the Supreme Soviets and national Governments can give true independence, rapid and comprehensive development of national culture and our people's welfare."

THE SOVIET POWER, in conjunction with the power of the United States and Great Britain, may conceivably help to insure the freedom of not only the Lithuanian people but of all the world from Hitlerism and fascism. However, this does not mean that Lithuania, of necessity, must become a Soviet Republic. As far as all the available and unbiased evidence shows, the Lithuanian people never voted to be incorporated into the Soviet Union and never of their own free

and untraveled will elected any "Supreme Soviets" which are to give them "a rapid and comprehensive development of national culture". All the evidence tends to show that the Lithuanian people want to live in a democratic independent republic, with a government of their own choosing. They are capable to develop their national culture without any "Supreme Soviets", just as the Americans and the English are doing.

IN FACT, as Professor Pakštas pointed out, during 1926-1940 there was such an upsurge of Lithuanian intellectual and economic development that in 1941, when Soviet Russia began the deportation of the sturdy Lithuanian patriotic class to Siberia, there still was left in the country several thousand Lithuanians with university degrees and tens of thousands with college diplomas. Nearly all the peasants were graduates of public schools and were well grounded in modern ways of thinking and living. Lithuanian patriotism was based not only on glorious ancient legends but on big economic and cultural achievements — achievements which even Germany could not match.

THE Lithuanian American Citizens' Club of South Boston, Mass., began a drive to sell enough War Bonds to purchase a fighter plane to be named after Stasys Masulis (Stanley C. Masulis) who is the first member of this club to give his life for the United States.

LITHUANIAN Republican Alliance of North Philadelphia, Pa., purchased a \$5,000 3rd War Loan Bond, as announced by its secretary, J. Rutkauskas.

PROBABLY even the Germans don't believe what Hitler says. However, we have in the United States a fellow on the payroll of the so-called "Lithuanian Peoples Daily" in Chicago who thinks Hitler's word is the cat's meow. He is no other than our old comrade Mr. Laukuviškis. It seems, the Fuehrer, on June 22, 1941, said:

"The German Reich refused the request of the then Lithuanian Government to send German troops to

Japanese Chaplain

Lieut. Hiro Higuchi, of Japanese ancestry, who is a chaplain in the American army. He is a former native of Hawaii and the second Japanese chaplain to be commissioned. He is not attending Harvard university.

Lithuania" (presumably, this has reference either to 1939 or 1940; it is not clear from the "lucid" style of Laukuviškis, which is which, or, maybe, it's one-of-ich, anyway). The OWI, it seems, is not doing a good job, if we have a fellow citizen still believing in what Hitler said, or says. Lithuania never made any request for German troops to march in—they marched in without any requests, at the Fuehrer's "intuition". (Read the letter of the Latvian Minister Dr. Bilmanis, in the New York Times, Sept. 18).

AT A SPECIAL meeting of Lawrence, Mass., Lithuanians, \$10,000 worth of bonds for the 3rd War Loan were sold. The total purchases of Lawrence Lithuanians since the beginning of the war is \$184,000.

The Brockton, Mass., Lithuanians at a special meeting purchased \$29,650 worth of bonds.

BRAZIS BROS.

TAILORS FOR LADIES & MEN

LADIES

SUITS

COATS

MENS

TOPCOATS

OVERCOATS

Made to Order

Slacks 8.50

27.50 up

Made to Order

READY TO WEAR

MENS TOPCOATS 22.50

OVERCOATS and 27.50

Made of Finest Wool Fabrics

BRAZIS BROS.

6905 SUPERIOR AVE. 15602 WATERLOO RD.

Open Eve. till 7:30 P. M. Wed. till 1 P. M.

JUMS NEREIKS RUPINTIS

Reikalaukit Tikrų Moncrief Išdirbimo Dalių

Kreipkitės į MONCRIEF Pardavėją.

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI

Vyrams Rudeninės Skrybėlės

Pas mus rasite pilniausi pasirinkimą VYRAMS ir VAIKINAMS vėliausių pavyzdžių ir spalvų kurios kožnam patiks.

KINGSLEY
IR
BARCLAY
FASHION BRANDS
\$5.00

FAIRFAX ir MERRIMAC
Brands \$2.95 - \$3.95

Vyrams ir Vaikinams
KELNĖS -- \$3.95
Didelis pasirinkimas vienodų spalvų ir įvairių šlaip audinių.

Nauji Rudeniniai
Vyrams Kaklaraiščiai
Paskiausių gražių marginių.
65c --- 2 už \$1.25

DYKAI GREEN STAMPS su kožnu pirkiniu.
Čia galite iškeisti savo Stamp Books.

Sweteriai -- \$1.79
Užsimanumų stilių, įvairių paskiausių spalvų, taipgi visų mierių.

THE KRAMER & REICH CO.
7010 Superior Ave Atdara Vakara